

Z OBSAHU

Jaký byl rok
bez základáků?

6

Bolest
neseme společně

8

Týden v závějích

16

Bezpilotní svět

18

Nejen zdravě,
ale i chutně

20

Dřív než
bude pozdě...

28

6

18

8

20

16

28

NA MUŠCE

Několik dnů po neuvěřitelně tragické havárii slovenského vojenského dopravního letadla, při níž zahynulo 42 vojáků slovenské armády, se na jednom z internetových zpravodajských serverů rozběhlo diskusní fórum o jejích možných příčinách. Klikl jsem na první názor a nevěřil vlastním očím. „Jak znám slovenské řidiče, kteří si běžně před cestou dají štamprlík na posilněnou (viděl jsem to mnohokrát), tak bych nic nedal za to, že v euforii z návratu si dali i piloti,“ zněl jeden z názorů. A vzápětí jej dalších minimálně osm účastníků této anonymní diskuse podpořilo! Už jsem se do ní chtěl zapojit také, ale pak jsem zjistil, že to za mě vyřešili jiní. Jeden z příkladů: „Doufám, že nějaký ten slovenský řidič, kterého tak dobře znáš, tě taky jednou porazí. Jseš zapšklej Čech, který nemá jinou možnost vypláchnout fekálie ze své mozkovny, tak si vybral slovenské řidiče. Běž se léčit, vole!“ Snad bych zvolil jiná slova, ale jisté je, že na obranu slovenských vojáků před lidskou hloupostí některých našich spoluobčanů jsem už nemusel nic dodávat. I když přece. Výzvu jistého Martina, který byl třikrát v misi KFOR. Na jiném serveru napsal: „Kluci, kdo z vás sloužil v Kosovu a máte tričko praporu, tak ho noste alespoň dnes na uctění památky kluků ze Slovenska.“

Ladislav Lenk

Areport

Čtrnáctideník
Ministerstva
obraný ČR

Vydává MO ČR – AVIS
Rooseveltova 23
161 05 Praha 6
IČO 60162694

Řízením redakce pověřen
Ladislav Lenk

Redakce:
Rooseveltova 23
161 05 Praha 6
Telefony:
973 215 931
973 215 916
Fax: 973 215 933
E-mail:
areport@centrum.cz

Jazyková úprava:
Vlasta Kohoutová

Grafická úprava:
Andrea Bělohlávková

V jednotkách ozbrojených sil
rozšiřuje AVIS
Rooseveltova 23
161 05 Praha 6
Olga Endlová
tel. 973 215 563

Tisk:
MERKURTISK, a. s., Náchod

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo:
MK ČR E 5254

Foto na titulní straně:
Jiří Hokův

Uzávěrka čísla:
18. 1. 2006

NEPŘÍTELEM byl sníh a mráz

Zúčastnili jsme se polního komplexního
výcviku vojáků v základní přípravě
ve Vyškově

Text: Jan ZEMAN
Foto: Jiří HOKŮV

*Pod nohama nám křupe
ledová křusta na sněhových
závějích a v místech, kudy před
chvilí projely terénní vozy,
je rozbředlé bláto. Teploty se
pohybují kolem nuly. Padající
sníh střídá drobný déšť, který se
rychle usakuje do našich oděvů.
Jsme ve Vojenském výcvikovém
prostoru Březina, kde právě
probíhá týdenní závěrečný
výcvik vojáků v základní
přípravě.*

Vojáci v základní přípravě jsou rozděleni do dvou kurzů. Jeden má 68 členů a druhý 86, ale náplň v obou kurzech je stejná. Závěrečné cvičení není jejich prvním vyvedením do výcvikového prostoru, ale rozhodně je nejnáročnějším. Vojáci musejí prokázat, že umějí vše, co měli v předchozích týdnech zvládnout během teoretické i praktické přípravy.

Dnes cvičili zrychlený přesun v patrole a museli se přesunout na stanovené místo. Přicházíme v okamžiku, kdy už plní další z úkolů – vykopat si obranné palebné stanoviště a připravit se na imaginární boj. Kopání zákopu je hodně náročné. Půda je ztvrdlá mrazem a navíc je díky skalnatému podloží velmi kamenitá. Vojákům ve špatném počasí a náročných podmínkách rychle ubývají síly. Na jejich tvářích je již znát vyčerpání.

„Nejhorší je fyzická únava,“ dělí se s námi o své pocity vojínka Jana Pařízková. „Je to náročné už od začátku, neboť součástí této přípravy je řada testů fyzické zdatnosti. Byla jsem na to připravená, ale náročnější je to až teď, když se zhoršují podmínky – sněží, prší a je zima,“ stěžuje si vojínka Pařízková, která bude v armádě sloužit jako radistka.

„S výcvikem jsem spokojená a takový průběh jsem očekával. Prošli jím totiž už moji kamarádi, takže jsem věděl, do čeho jdu. Ze začátku to byl velký nápor na psychiku, než jsme si na sebe zvykli, ale vznikl tu dobrý kolektiv.

Nakonec nebyl s ničím problém,“ doplňuje ji voják Jakub Škobrtal.

Po výcviku v hodů ručních granátů mají vojáci za úkol vybudovat si provizorní přístřeší, protože ve vojenském výcvikovém prostoru nestráví jen několik dní, ale i nocí. Přichází soumrak. Vojáci však nebudou nocovat ve svých provizorně zbudovaných přístřeších, ale ve vytápěných stanech, v nichž si zároveň usuší promočené věci. Během výcviku mají sice pláštěnky, ale ty je proti vlhku při kopání zákopů či plížení jen těžko ochrání.

„Instruktoři vedou výcvik velmi dobře a jedine, v čem vidím problém, je naše oblečení. Jsme na zimním výcviku a máme na sobě univerzální uniformu,“ stěžuje si voják Škobrtal. Vojínovi Zbyňku Novosadovi naopak vadí neprofesionální přístup. „Chovají se k nám jako k základákům, a ne jako k budoucím profesionálům. Šel jsem sem jako profesionál, myslím si, že to dělám jako profesionál, ale necítím tu odezvu – aby se ke mně chovali jako k profesionálovi,“ říká. „Šest lidí si již podalo žádost o propuštění z tohoto kurzu. Důvodem bylo, že nezvládli fyzickou nebo psychickou zátěž. Většinou to bylo během první fáze výcviku, kdy se musejí naučit základní vojenské návyky,“ vysvětluje praporčík Jiří Bizzarri. Každý kurz prý předčasně opouští přibližně stejný počet vojáků.

Nicméně praporčík Bizzarri připouští, že zima dělá výcvik ještě obtížnější. „Výcvik je záměrně náročný, ale

tentokrát nám vůbec nevyšlo počasí,“ dodává praporčík. Špatné počasí udělalo své a řada vojáků skončila během večera a noci na ošetřovně, další je tam následovali ráno. „Někteří z nich byli nemocní už před polním komplexním výcvikem a zřejmě ještě nebyli doléčeni. Jiní měli různé úlevy, třeba na klouby a v té zimě si začali stěžovat, že je začínají bolet,“ vyjmenovává nejčastější důvody k návštěvě ošetřovny prap. Jiří Bizzarri.

Situace druhý den ráno by se dala nazvat katastrofou. „U prvního kurzu pokračuje z 68 vojáků ve výcviku pouze 24 a u druhého kurzu jich z 86 zůstalo 53,“ sděluje nám praporčík Bizzarri. Vojáky zde čeká ještě jedna noc a dva dny výcviku, což se promítá do jejich psychiky. Jejich největší starostí je, kdy se budou moci ohřát a usušit věci.

Pokud voják požádá instruktora o umožnění návštěvy ošetřovny, většinou nezbyvá nic

jiného, než mu to povolit. Žádnému z nich se nechce riskovat, protože pokud by se ukázalo, že je dotýčný skutečně nemocný, bude se z toho instruktor zodpovídat. „Předpokládáme, že polovině z těch, kteří odjeli na ošetřovnu, kromě zimy nic nebylo. Nemáme šanci to poznat. Posádkový lékař si vojáka, který tvrdí, že mu není dobře a bolí ho hlava, nechá nějaký čas na ošetřovně na pozorování,“ říká jeden z instruktorů výcviku. Pokud by se ale podařilo

prokázat, že voják simuloval nemoc, může být potrestán.

Účastníkům kurzu ale vyhození ze základní přípravy podle stávající legislativy nehrozí. Podle platných předpisů ji totiž voják musí absolvovat, ale již nic neříkají o tom, že ji také musí zvládnout. O tom, zda voják se špatnými výsledky bude sloužit v armádě, dnes rozhoduje velitel útvaru, kam má dotýčný voják nastoupit. Novela zákona, jejíž projednávání bylo pozastaveno, však počítala s nápravou tohoto problému tak, aby z výcvikové základny odcházeli k útvarům pouze vojáci, kteří přípravu zvládli, a ti ostatní by museli v rámci zkušební doby odejít z armády.

Problémy, kterých jsme byli během základní přípravy svědky, však pramení zejména z toho, že její účastníci nebyli dobře vybaveni do takových podmínek, ve kterých komplexní výcvik probíhal. Mají totiž pouze dvě uniformy – jednu na výcvik a druhou vycházkovou, tudíž

nemají možnost se v takových podmínkách převléct. Instruktoři výcviku jsou na tom lépe, neboť nosí nepromokavé goratexové oblečení, zatímco v běžných maskáčích jste za několik okamžiků mokří.

Všichni se shodují v tom, že tato situace v pořádku není. Jsou si toho vědomi i samotní instruktoři výcviku, kteří v tomto směru už podnikli několik kroků, ale zatím bezvýsledně. Narážejí na to, že stávající výstrojný předpis změnu neumožňuje.

Zeptali jsme se proto přímo náčelníka Generálního štábu genpor. Pavla Štefky, zda by bylo možné tuto situaci nějak řešit – buď změnou výstrojního předpisu, nebo vojákům v základní přípravě formou zápůjčky na nezbytnou dobu zajistit další sadu polní výstroje. Vojáci, kteří totiž proleží výcvik na ošetřovně, už nemají šanci si jej zopakovat. Generál Štefka nám dal za pravdu a slíbil, že bude tento problém řešit.

Jaký byl rok bez základňáků?

Na konci ledna se hlavní představitelé armády sešli k vyhodnocení splnění úkolů v resortu Ministerstva obrany za rok 2005

Text: Pavel LANG a Jan ZEMAN
Foto: Jiří HOKŮV a Marie KRÍŽOVÁ

Jaký byl uplynulý rok? Armáda České republiky poprvé ve své historii působila bez vojáků základní služby. Byl také předposledním rokem před první velkou metou při plnění koncepce reformy ozbrojených sil, kterou je dosažení počátečních operačních schopností na konci letošního prosince.

Ministr obrany Karel Kühnl ve svém vystoupení před představiteli resortu a velením armády nejprve popsal, v jakém bezpečnostním prostředí se nyní Česko nalézá a jaké úkoly z toho vyplývají. V současné době nejsme ohroženi žádným vojenským konfliktem a nebude nám hrozit ani v dohledné době 15 let. „Nejzávažnějšími bezpečnostními hrozbami, se kterými jsme konfrontováni, jsou terorismus, možnost lokálního zneužití zbraní hromadného ničení, regionální nestabilita, ať již blízko nebo daleko od našich hranic, selhání nedostatečně fungujících států, které by mohly být zázemím a zápolím pro celosvětový terorismus. Nebezpečné jsou zprostředkovaně i radikální ideologie a dlouhodobě neřešené konflikty po celém světě,“ vyjmenovával možná rizika ministr s tím, že je nutné zaměřit těžiště činnosti ozbrojených sil na oblast prevence konfliktů, případně do operací reagujících na krizové situace.

Základním pilířem obrany České republiky proto zůstává členství v Severoatlantické alianci, silná transatlantická vazba a stále intenzivnější zapojování České republiky do evropské bezpečnostní a obranné politiky. Hlavním cílem je v systému společné obranné politiky vybudování sil rychlé reakce. „Rád bych připomněl, že Česká republika ohlásila

vytváření bojového uskupení v rámci Evropské unie s německými a rakouskými partnery. Zatím se z důvodu německého plánování vytvoření tohoto bojového uskupení přesunuje zhruba do roku 2011, proto jsme také úspěšně zahájili jednání s našimi slovenskými partnery o vytvoření česko-slovenského bojového uskupení, a to v druhé polovině roku 2010,“ doplnil Karel Kühnl, který je přesvědčen o tom, že to přispěje ke zkvalitnění plánovacích procesů a získávání dalších schopností Armády České republiky.

Ministr vyzdvihl také význam toho, že Armáda České republiky v loňském roce poprvé převzala velení rozsáhlejší jednotce – mnohonárodní brigádě Střed v Kosovu. Kromě jednotek vysílaných do misí je podle jeho slov také důležité budování Centre of Excellence ve Vyškově.

Česká armáda prochází reformou a zatím ještě nemá všechny své jednotky plně použitelné podle těch nejvyšších standardů NATO pro všechny druhy operací. „K tomu, abychom je měli, směřuje náš systém dosahování počátečních a cílových operačních schopností. Domnívám se, že v současné chvíli se nemáme za co stydět, protože v rámci NATO od nás v tuto chvíli nikdo nežadá, abychom měli celou armádu použitelnou pro všechny operace,“ řekl ministr.

Summit NATO v Istanbulu stanovil, že 40 % pozemních sil má být připraveno k nasazení ve společných operacích. „Toto cíle ještě nedosahujeme, stejně jako zhruba polovina armád členských zemí NATO. Druhý úkol říká, že zhruba 8 % početního stavu pozemních sil by mělo být buď v bezprostřední připravenosti k nasazení nebo přímo nasazeno v operacích, což už splňujeme,“ řekl Karel Kühnl s tím, že příprava těchto jednotek není jen otázkou jejich výcviku, ale i technického vybavení. Ocenil, že se v loňském roce podařilo rozhybat proces pořízení nových obrněných kolových transportérů a dokončit nákup další nové techniky.

Ministr obrany také uvedl, že koncepcie reformy nemůže být dogmatem. Dokument vznikl v roce 2002 – 2003 a pohlíží až do roku 2012, a tak musí projevovat pružnost stejně jako celé plánování. „Proto si myslím, že po dosažení počátečních operačních schopností musí nastat fáze nového zhodnocení a případného přizpůsobení dalšího běhu transformace armády,“ vysvětloval Karel Kühnl.

PŘECHOD JSME ZVLÁDLI

„Mohu konstatovat, že úkoly stanovené pro rok 2005 byly splněny a Armáda České

republiky je připravena dosáhnout počátečních operačních schopností,“ řekl na úvod svého vyhodnocení náčelník Generálního štábu Armády České republiky generálporučík Pavel Štefka.

Uplynulý rok byl pro AČR naprosto výjimečný. Poprvé v historii naší země byla obrana České republiky zabezpečena pouze profesionálními vojáky. „Přechod na plně profesionální armádu jsme zvládli, aniž by došlo ke snížení úrovně plnění stanovených úkolů,“ dodal náčelník GŠ AČR. Následně se zaměřil na realizaci stěžejních úkolů v roce 2005 po jednotlivých oblastech. Konstatoval, že bylo vytvořeno brigádní úkolové uskupení na bázi 4. brigády rychlého nasazení, získáno 2281 nových profesionálů do AČR, zrušeno 18 vojenských posádek a 3 dislokační místa. Ocenil také účast českých vojáků v zahraničních operacích, pozorovatelských misích a v mezinárodních vojenských strukturách. „Celkem se v zahraničních misích vystřídalo 1822 vojáků,“ upřesnil generál Štefka.

Náčelník Generálního štábu AČR rovněž ocenil schválení střednědobého plánu činnosti a rozvoje resortu MO na léta 2006 – 2011, jakož i realizované projekty zavádění nových zbraňových systémů, modernizace techniky a zbraní.

V závěru svého vystoupení generál Štefka upřesnil hlavní úkol pro rok 2006. „Rozhodujícím úkolem bude k 31. 12. 2006 vycvičit, připravit a prověřit jednotky brigádního úkolového uskupení k operačnímu použití. V tento den dosáhnou vybrané útvary a jednotky AČR požadovaného stupně připravenosti a budou schopny operačního nasazení v souladu s vojenskopolitickými ambicemi České republiky. K dosažení tohoto stavu musíme splnit celou řadu dalších úkolů, které vytvoří předpoklady pro plnění postupných cílů v následujících letech až k tomu konečnému, kterým je dosažení plných operačních schopností v roce 2012.“

MEČE PRO NEJLEPŠÍ MANAŽERY

Na závěr vyhodnocení splnění úkolů resortu Ministerstva obrany za uplynulý rok se uskutečnilo ve velkém sále MO na Valech slavnostní vyhlášení výsledků prvního ročníku soutěže „Vojenský manažer roku“.

Cílem soutěže, do níž se zapojilo

celkem 65 vojáků v činné službě, je motivace ke zvyšování úrovně řídicí práce a zlepšování jejich manažerských schopností. Soutěž je v rámci AČR veřejná a dobrovolná, nominaci soutěžících mohou podávat jejich nadřízení. Podmínkou je, že nominovaný vykonává službu na funkci nejméně deset měsíců v průběhu hodnoceného roku. „Soutěž má za sebou zkušební období a věřím, že se o ní v příštím roce bude vědět ještě více. Svůj cíl určitě splnila. V budoucnu ji rozšíříme o další kategorie,“ řekl náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Pavel Štefka při udělení ocenění.

Na základě návrhů příslušných komisí bylo stanoveno následující pořadí soutěžících v jednotlivých kategoriích. V kategorii D (velitelé rot, baterií a čet) u sil podpory a výcviku zvítězil kpt. Václav Příkryl (další pořadí: mjr. J. Lička a prap. I. Zajac) a u společných sil kpt. Ladislav Švejda (další pořadí: kpt. R. Daněk a kpt. R. Dostál). V kategorii C (velitelé, jejich zástupci a náčelníci štábů praporů, vedoucí oddělení a skupin velitelství OTV a brigád) se v rámci sil podpory a výcviku nejlépe umístil pplk. B. Kletečka (další pořadí: pplk. M. Lauber a mjr. I. Šesták), u společných sil pplk. J. Koch (další pořadí: pplk. R. Řehulka a pplk. A. Matýska). V kategorii B soutěžili ředitelé odborů GŠ, náčelníci sekci OTV a velitelský sbor brigád. Zde dosáhl nejvyššího hodnocení plk. Ondřej Páleník a dále plk. A. Opata a plk. F. Baxa. Nejlepším vojenským manažerem v kategorii ředitelů sekcí, samostatných odborů GŠ, funkcionářů OTV a ředitelů ředitelství se stal plk. Štefan Brunclík, ředitel Ústřední vojenské nemocnice Praha. V hlavní kategorii byli dále oceněni brig. gen. A. Pugzík a genmjr. P. Jevula. Za zvuků Vršovické fanfáry předal nejlepším vojenským manažerům roku 2005 meče náčelník GŠ AČR genpor. Pavel Štefka.

Bolest neseme společně

A report spolu s příslušníky české armády a představiteli resortu obrany uctil památku tragicky zesnulých slovenských vojáků

Text: Vladimír MAREK
Foto: Marie KŘÍŽOVÁ

Barokní klenba pražského vojenského kostela sv. Jana Nepomuckého zažila v uplynulých staletích nejspíš hodně lidského neštěstí a vzpomínek na zemřelé. Pietní bohoslužba za příslušníky Ozbrojených sil Slovenské republiky, která se zde konala v pátek 20. ledna 2006, je co do množství bolesti a hoře ale nejspíše předčila.

Při letecké nehodě slovenského vojenského speciálu, který se při návratu z mise KFOR předcházející den zřítil pouhých devět set metrů od slovenských hranic, zahynulo totiž v jednom krátkém okamžiku čtyřicet dva lidí.

Bohoslužbu zahájil vzpomínkou na mrtvé kolegy a kamarády vojenský kaplan Jan Kozler, který se jen před několika dny vrátil ze společné mise českých a slovenských vojáků v Kosovu. V lodi kostela ale nebyl jediný, kdo vzpomínal na známé a blízké.

„Slováci nám byli bližší než vojáci z ostatních států. Přátelili jsme se. Nejspíš v tom svou roli hrálo i to, že mezi námi nebyla žádná jazyková bariéra,“ řekl hlavní kaplan Armády České republiky Tomáš Holub, který ekumenickou mši celebroval. On osobně přišel při katastrofě o přítele, generálního vikáře slovenské armády Michala Štanga.

Mnohé z těch, kteří se ocitli v troskách letounu v lese mezi maďarskými obcemi Hejce a Telkibánya, jsem i já několikrát potkal.

Zatímco se kostelem nesly zvuky varhan, vybíval se mi vyrovnaný zástup slovenských vojáků poslední červencový den loňského roku na slavnostním předání velení mnohonárodní brigádě Střed na základně Camp Ville. Během cesty do Kosova v listopadu jsem pro změnu zastihl slovenské vojáky, jak střeží monument na Kosovském poli. Ještě před tím, než jsme stačili pod textem modlitby Za padlé a zaměřelé zapálit svíčku, vybavila se mi scéna, která se odehrála pouhé dva dny před

Vánocemi. Fotil jsem tehdy slovenské vojáky, jak si rozjaření a veselí přebírají dárky od dědy Mráze přímo z obrněného transportéru. Také mezi nimi byli mnozí z oficiálního seznamu obětí.

Tomáš Holub uvedl, že příslušníci Ozbrojených sil Slovenské republiky, kteří se snažili v Kosovu situaci změnit k lepšímu, si zaslouží vděk. „Když jsem dnes telefonicky hovořil s vojenským biskupem Slovenské republiky, řekl mi: „Tomášku, máme bolest.““ Podle Tomáše Holuba smyslem večerní bohoslužby bylo mimo jiné ukázat našim sousedům, že tuto bolest je možné nést společně.

Bohoslužby se zúčastnili představitelé resortu obrany v čele s ministrem Karlem Kühnlem a náčelníkem Generálního štábu AČR generálporučíkem Pavlem Štefkou. V jejím závěru přijal velvyslanec Slovenské republiky Ladislav Ballek kondolence představitelů resortu obrany, papežského nuncia Diega Causera, ministra zahraničních věcí České republiky Cyrila Svobody, zástupce České biskupské konference biskupa Františka Radkovského a dalších představitelů veřejného života, příslušníků Armády České republiky a veřejnosti.

Jen několik minut po skončení obřadu přistálo na kbelském letišti letadlo s posledními 28 českými vojáky, kteří se podobně jako jejich slovenští kolegové vraceli z půlročního působení v misi KFOR domů. Stejně jako na kosovské základně Šajkovac, tak i na letišti byly staženy vlajky na půl žerdi a vojáci uctili památku svých kamarádů minutou ticha přímo na letištní ploše. Ministr obrany Karel Kühnl k tomu dodal, že jejich návrat je okamžikem štěstí, okamžikem, který neměli jejich slovenští kolegové.

Poproze v historii České republiky ji navštívil představitel japonských ozbrojených sil. Parlamentní tajemník kabinetu premiéra Japonska Jiro Aichi, jehož funkce u nás odpovídá úrovni náměstka ministra obrany, se 12. ledna setkal s ministrem obrany Karlem Kühnlem. „Pobyt zde byl krátký, ale o to více smysluplný,“ komentoval délku své návštěvy Jiro Aichi. Návštěva České republiky byla součástí jeho programu cesty po Evropě. Po skončení jednání ministr Kühnl novinářům řekl, že během půlhodinového setkání diskutovali o otázkách bezpečnostní politiky. „Dotkli jsme se tří okruhů problémů – globálního boje proti terorismu, bezpečnostní situace ve východní části Asie, tedy rozvoje Čínské lidové republiky, a bezpečnostní situace ve vztahu k Severní Koreji,“ upřesnil ministr obrany.

Text: Jan ZEMAN, foto: Jiří HOKÚV

» **V roce 2005 bylo do české armády přijato 2281 vojáků z povolání,** v letošním roce je v plánu přijmout dalších 2128. Loni bylo z organizačních důvodů propuštěno 214 vojáků z povolání a 1129 občanských zaměstnanců, v roce 2006 se v souladu se schválenou koncepcí reformy ozbrojených sil ČR předpokládá snížení počtu občanských zaměstnanců z 15 100 na 12 900 osob.

-le-

» **Vojenský historický ústav na letošní rok chystá mimo jiné výstavu o českých Židech** z období první republiky, kteří po druhé světové válce odešli bojovat za nezávislost Izraele a sloužili pak v izraelských ozbrojených silách. Expozice by měla být podle ředitele VHÚ Aleše Knížka otevřena v květnu. Návštěvníci muzea na pražském Žižkově se tak budou moci dozvědět více o osudech lidí, kteří na území okupovaném Němcem nebo ve svobodných zemích přečkali holocaust a od roku 1948 bránili existenci židovského státu v Palestině.

-le-

» **Společný německo-česko-dánský vojenský kontingent na severu Afghánistánu pomáhá sirotčinci ve městě Fajzabád.** Osm desítek dětí

V pondělí 9. ledna 2006 udělil náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Pavel Štefka Čestný odznak Přemysla Otakara II., krále železného a zlatého veteránovi a účastníkovi 2. světové války generálporučíku Tomáši Sedláčkovi. Toto vyznamenání generál Sedláček obdržel za významný podíl na prohlubování vojenských tradic a na výchově k nim u příležitosti svého životního jubilea – v neděli 8. ledna oslavil 88. narozeniny. „Chtěl bych Vám, pane generále, jménem Armády České republiky tímto způsobem poděkovat za všechno, co jste pro vlast a pro armádu vykonal a co děláte i v současné době,“ řekl generál Štefka při slavnostním aktu, který se uskutečnil na Generálním štábu AČR symbolicky před bustou prvního náčelníka tehdejšího Hlavního štábu divizního generála Maurice C. J. Pellého a za účasti dalších významných představitelů AČR.

Text: Jana RŮŽIČKOVÁ, foto: Blanka MAJKUSOVÁ

různých etnických skupin, mezi něž patří Tádžikové, Uzbekové, Paštúni či Hazarové, dostalo od vojáků počátkem ledna půl tuny čerstvého masa, rýži, mouku, cukr, bonbony, pět tun dřeva, přikrývky a boiler na ohřev teplé vody. Humanitární pomoc příslušníci mezinárodního vojenského kontingentu zakoupili z peněžní sbírky. Češi, jichž v provincii působí čtyři desítky, do ní přispěli jednou třetinou.

-le-

» **Do funkce náčelníka Střediska obsluhy výcvikového zařízení Hradiště** byl od 1. ledna letošního roku jmenován major Petr Vašíček. Ve funkci nahradil podplukovníka Antonína Juřika, který zdejší posádce velel od 1. prosince 2003. Petr Vašíček byl v letech 1995 až 1999 velitelem dělostřelecké střelnice Vojenského výcvikového prostoru Hradiště a od roku 1999 působil ve funkci náčelníka operační skupiny štábu VVP Hradiště. V letech 2001 až 2002 byl zástupcem velitele VVP Hradiště, od roku 2003 působil jako zástupce velitele Střediska obsluhy výcvikového zařízení Hradiště.

-le-

» **Ve čtvrtek 12. ledna zástupce náčelníka Generálního štábu AČR-ředitel Společného operačního centra MO generálmajor Emil Pupiš navštívil 102. průzkumný prapor v Prostějově,** aby rotnému Janu Páleníkovi předal vyznamenání za vynikající plnění úkolů v misi MNF I a za zranění, které utrpěl v závěru mise v Iráku. Jan Páleník byl těžce zraněn při autonehodě loni v září během přesunu z kuvajtské základny do Iráku. Při zpáteční cestě na základnu vozidlu praskla pneumatika. Celá posádka byla při autonehodě zraněna. Nejtěžší zranění utrpěl rotný Jan Páleník – rozsáhlé poranění lebky s následným krvácením do mozku, zlomené žebro, proražená plíce, pohmožděné srdce.

-le-

» **Resort obrany se chystá předat místním samosprávám více než 1200 služebních bytů** v hodnotě 697 milionů korun. Převod se týká mimo jiné 44 bytů ve Zbirohu, 120 ve Stříbře, 48 v Klatovech, 133 v Litoměřicích a 168 v Olomouci. Bytové prostory dostanou také Sušice, Slaný, Hranice, Přelouč, Špindlerův Mlýn, Český Krumlov a další města.

-le-

» **V úterý 17. ledna se na základně mírových sil KFOR Camp Ville v kosovském Lipljanu uskutečnil slavnostní nástup,** v jehož průběhu velitel 8. kontingentu AČR v silách KFOR plukovník Miroslav Hlaváč převzal od svého předchůdce plukovníka Aleše Vodehnala velení mnohonárodní brigády Střed. Zároveň, v souladu s pokračujícími změnami ve struktuře sil KFOR, byla dnem 17. ledna 2006 stávající mnohonárodní brigáda Střed (MNB-C) přejmenována na mnohonárodní úkolové uskupení Střed (Multinational Task Force Center, MNTF-C).

-le-

Když se řekne vojenský pozdrav...

Projev zdvořilosti, anebo nepříjemná povinnost vyjadřující podřízené postavení?

Text: Vladimír MAREK

Foto: autor, Jiří HOKŮV a archiv VHÚ

Nedávno jsme byli svědky, že zkušeného, věkem už poněkud staršího rotmistra z pardubické základny vyvedla z míry skutečnost, že mu na pokoji ubytovali podstatně mladšího praporčíka, studenta Univerzity obrany. Když se dotýčný konečně vzpamatoval, přišel za oním praporčíkem a zeptal se, zda ho jako sice hodnostně vyššího, ale mladšího musí zdravit.

V tomto okamžiku jsme si uvědomili, že někteří vojáci mají jisté potíže s vojenským pozdravem. Neberou ho totiž jako obyčejný lidský projev zdvořilosti, jako vojenské popřání dobrého dne. Chybí jim určitá hrdost na to, že právě oni mají právo a možnost zdravit tímto specifickým způsobem. Vojenský pozdrav vnímají jako nutné zlo, povinnost, projev, kterým vyjadřují svoje nižší postavení vůči hodnostně vyššímu.

Rozhodli jsme se prozkoumat tuto oblast skutečně od základu. V následujících článcích si připomeneme vojenské předpisy, řekneme si

nejen kde všude, ale také koho by vojáci měli zdravit, podíváme se na historii vojenského pozdravu, přineseme názory odborníků na tuto problematiku a samozřejmě také zkušenosti s vojenským pozdravem ze zahraničí.

CO ŘÍKAJÍ PŘEDPISY

Zákl-1 z roku 2001 upřesňuje vzdávání pouty následovně. Pozdrav je vnějším projevem

úcty a ukázněnosti vojáků. Ti jsou povinni se při setkání navzájem zdravit podle zásad, které stanovuje cvičební řád ozbrojených sil České republiky. Podřízení a hodnostně nižší vždy zdraví první. Vojáci dále vzdávají poutu prezidentovi republiky, státní vlajce České republiky, státní hymně, vlajce prezidenta republiky, hrobu Neznámého vojína, památníkům, kde jsou pohřbeni vojáci padlí v bojích za svobodu a nezávislost vlasti, a bojovým zástavám. Jednotky

a útvary v semknutém tvaru pak vzdávají poutu na povel prezidentovi republiky, předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, předsedovi Senátu Parlamentu ČR, předsedovi vlády ČR, ministři obrany ČR a všem přímým nadřízeným, jakož i funkcionářům, kteří byli pověřeni řízením kontroly u útvaru.

Pokud jsme tento výčet srovnali s prvorepublikovým služebním řádem A-I-1 a dokonce s ještě staršími vojenskými předpisy, došli jsme

k závěru, že seznam subjektů, kterým jsou vojáci povinni vzdávat poutu, se za poslední staletí příliš nezměnil.

Naopak pouty se nevzdávají, je-li vyhlášen bojový poplach, při přesunech v proudě, při zastávkách a na taktických cvičeních, na velitelských a naváděcích stanovištích a spojovacích uzlech, na palebné čáře a v palebném postavení při střelbě. Dále na letištích při výcviku v létání, při specifických činnostech

na místě trestného činu, při hospodářských pracích, při výcviku v terénu, při speciálním výcviku, při práci v dílnách, parcích vojenské techniky, kuchyních, hangárech a laboratořích, při sportovních a kulturních akcích a náboženských obřadech, při jídle, osobní hygieně a v ubytovacích prostorech od večerky do budíčku, v místnostech pro nemocné, na ošetřovnách a v nemocnicích v prostorách pro ošetřování nemocných.

Ve cvičebním řádu ozbrojených sil je dále uvedeno, že voják při pozdravu zaujme základní postoj a přiloží pravou ruku k pokrývce hlavy. Pokud nemá pokrývku hlavy, na rozdíl od předlistopadové armády zdraví opět rukou, kterou přiloží k pravému spánku. Pokud má v obou rukou nějaký předmět, zdraví jen úklonem hlavy. Úklonem zdraví i v prostorách sloužících ke společenským účelům a v prostředcích hromadné dopravy. Také voják sedící ve vozidle zdraví jen úklonem hlavy. Řidič při řízení vozidla nezdraví vůbec. Voják zdraví na místě i za pochodu nadřizené a hodnostně vyšší v okruhu 10 kroků.

INFLACE POZDRAVU

Když pomineme vojenské řady, pozdravit člověka je základní lidská slušnost, na kterou si většina z nás zvyká již od útlého věku. Nejinak by tomu mělo být i v armádě. Přesto v této oblasti zjevně ještě ani zdaleka není vše úplně v pořádku.

Náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Pavel Štefka považuje za výrazný mezník obratu k lepšímu v této souvislosti profesionalizaci armády a s ní související zrušení vojenské základní služby. „Od tohoto okamžiku se nejen zlepšila úroveň dodržování pravidel vojenské zdvořilosti, ale i ustrojovací kázeň a vojenské vystupování.“

Profesionální vojáci si prý uvědomují, že společnost je nehodnotí pouze podle toho,

jak plní stanovené úkoly, je také velmi citlivá na jejich vystupování na veřejnosti, na jejich upravenost a vnější vzhled a také na to, jak se chovají k sobě a ostatním. „Samozřejmě že drobné nedostatky v dodržování vojenské zdvořilosti se vyskytují, spoléhám ale na velitele od nejnižších stupňů počínaje, že svým podřízeným budou příkladem a dodržování těchto pravidel budou důsledně vyžadovat,“ dodává náčelník Generálního štábu.

Také podle hlavního praporčíka AČR šrap. Ludka Kolesy je potřeba hledat kořeny určitých problémů v této oblasti v minulosti. Je to pozůstatek po branecké armádě. „Když jsem v polovině osmdesátých let sloužil jako voják základní služby, panovala mezi námi silná neochota zdravit nadřizené. Dělalí jsme to vysloveně z donucení. Velkou roli v tomto směru hrálo to, že někteří důstojníci neměli žádnou přirozenou autoritu, chyběl tedy jakýkoliv respekt.“

Po listopadu 1989 pak výrazně poklesla celková kázeň v armádě. Někteří z důstojníků v tehdejší společenské atmosféře a kvůli nízké prestiži armády již ani neměli sílu vyžadovat plnění těchto základních norem po vojácích základní služby. Společenské klima se ale dotklo i vojáků z povolání. „Zní to možná poněkud neuvěřitelně, ale jsou vojáci, kteří se stále ještě tak trochu stydí používat vojenský pozdrav na veřejnosti. Stačí vyjít ven před budovu Generálního štábu na Vítězná náměstí v Praze a vidíte, kolik vojáků se vám raději vyhne, než aby

museli pozdravit,“ vysvětluje Luděk Kolesa. „Připadá mi, že se snad cítí poněkud trapně, pokud by měli vzdát vojenskou čest takhle na veřejnosti před civilním obyvatelstvem.“

Souvisí to s celkovou hrdostí nás všech na vojenskou profesi. Sebevědomí vojáků se každý rok posune o kousek výš. Loňská profesionalizace představovala hned několik takovýchto posunů za sebou. Přesto ale prý ještě v mnohých z nás je zakořeněná minulost, nejsme profesionální armádou v pravém slova smyslu. „Jsem přesvědčen, že jsme spíš dobrovolnickou armádou,“ říká Luděk Kolesa. „Dokud se všichni nezačneme chovat jako profesionálové, a to se všemi povinnostmi, které k tomuto výrazu náleží, nemůžeme vytvořit profesionální sbor v pravém slova smyslu.“

VZTAH SE RODÍ POSTUPNĚ

Podobně vnímají problematiku vojenského pozdravu i veteráni sdružení v Československé obci legionářské. Také oni souhlasí s tím, že v určité fázi po listopadu 1989 došlo k poklesu vojenské kázně v armádě a s ním i projevu vojenské zdvořilosti.

„Můj vztah k vojenskému pozdravu byl tak trochu závislý na tom, jak jsem procházel vojenskou službou,“ řekl nám plukovník v. v. Jan Vondráček, který strávil v armádě téměř čtyřicet let. „V první fázi, když jsem začínal jako voják základní služby v Seredi a potom v učilišti v Bratislavě, jsme vojenský podřev vnímali tak trochu jako buzeraci. Bylo to něco, co po nás velice důrazně žádali, co si vynucovali. Nejnižší velitele nám tehdy dělali poddůstojníci základní služby. My jsme přitom nosili označení budoucích důstojníků. V jejich očích jsme tedy představovali něco podobného, jako je červený kus látky v očích býka. Každý náš pohyb, každé naše gesto bylo důsledně sledováno. Když se na to ale dívám nyní zpětně, myslím si, že to bylo dobře. Vyžadování vojenského pozdravu a vojenské zdvořilosti je určitě správné. Udrzuje to celkovou kázeň a morálku vůbec.“

Vztah plukovníka Vondráčka k vojenskému pozdravu se s dobou strávenou v armádě postupně měnil. „Vzpomínám si, že později jsme v kasárnách zdravili vojenským pozdravem i kamarády, kteří měli stejnou hodnost. Nepřipadalo nám to přitom vůbec divné. Naopak, byl v tom i kus frajeřiny. Zdálo se nám, že

ve vojenském prostředí se příliš nehodí říkat ahoj. Podobné to bylo i směrem k nadřizeným. Pokud jsem si tohoto člověka vážil, měl jsem k němu určitý vztah, tak jsem používal vojenský pozdrav doslova s radostí. Byla to nejen zdvořilostní otázka, vyjadřoval jsem tím, že ho prostě uznávám.“

Plukovník Vondráček si postupem času vojenský pozdrav oblíbil. Přestal pro něho být povinností, kterou mu nařizoval základní řád, ale stal se z něho určitý profesní projev, na který byl hrdý. „Když jsem vloni 8. května při příležitosti 60. výročí ukončení druhé světové války pochodoval po Letenské pláni v čele válečných veteránů a lidé nám tleskali, odpovídal jsem jim vojenským pozdravem a měl jsem při tom neuvěřitelný pocit hrdosti. Byl to neopakovatelný zážitek.“

Podobným vývojem ve vztahu k vojenskému pozdravu prošel válečný veterán, tankista, účastník karpatsko-dukelské a ostravské operace třiaosmdesátiletý plukovník v. v. Vladimír Palička. Také šrap. Kolesa se k tomu připojuje. „V současné době používám vojenský pozdrav i vůči civilním osobám, například bývalým vojákům. Nemám s tím vůbec žádný problém. Spíše naopak, jsem na něj hrdý.“

CESTA K NÁPRAVĚ

Všechno souvisí se vším. Neochota některých vojáků pozdravit je jen jedním z projevů celkové nekázně, která se občas v armádě projevuje. Zlepšit současný stav vzdávání pocty mezi vojáky by nejspíš pomohlo tvrdé vyžadování plnění této povinnosti ze strany všech velitelů. „Jedna z věcí, které by mohly zlepšit

úroveň vojenské zdvořilosti, je samozřejmě kázeň. Tuto oblast beru společně s vrchními a vedoucími praporčíky na sebe,“ řekl nám Luděk Kolesa. Zůstává ale otázkou, zda neexistují i další, možná efektivnější možnosti. Jak již v tomto článku zaznělo, jednou z nich je

obrátit povinnost v ryze profesní znak, rys, na který budeme všichni hrdí.

Šrap. Kolesa se domnívá, zda v souvislosti se snižováním počtu posádek a koncentrací vojáků nedochází tak trochu k inflaci vojenského pozdravu. Vojáci prostě musejí zdravit až příliš často. „V americké armádě se vojáci zdraví pouze napříč hodnostními sbory, to znamená, že důstojníci různých hodností anebo seržanti se vzájemně zdravit nemusejí. Napadlo mne, zda by něco takového nepomohlo i u nás. Možná že by se pak vojáci mezi sebou navzájem zdravili docela dobrovolně a rádi.“

Problém vojenského pozdravu se ale netýká pouze hodnostně nižších. Předpis jednoznačně ukládá i hodnostně vyšším odpovědět na pozdrav. „Bohužel se občas setkávám s tím, že mi některý z důstojníků vůbec na pozdrav neodpoví. Nejenže nezvedne ruku k čepici, ale dokonce neřekne ani dobrý den. Prostě se tváří, že pro něho neexistují,“ podělil se s námi o své zkušenosti hlavní praporčík AČR Luděk Kolesa. „Připadá mi to jako vrchol nevychovanosti a neurvalosti.“

Anketa

Sérii článků týkajících se vojenského pozdravu jsme se rozhodli doplnit malým průzkumem, který by nám osvětlil, nakolik vojáci znají ustanovení základního řádu a zda vědí, koho a co všechno mají zdravit. Ukázalo se ale, že pod svícem je ještě větší tma, než jsme si mysleli. A tak s ohledem na dotazované jsme z jmenovitě ankety raději udělali anketu anonymní.

Podplukovník F. K. : „Musím zdravit nadřizené, podřízené...“ A kromě toho? „Prezidenta republiky a vládní činitele.“

Podplukovník J. L. : „Zdravíme nadřizené a zároveň odpovídáme na pozdrav podřízených.“ A dále? „No dále ještě zdravíme ty, kteří mají stejnou hodnost jako my.“

Rotmistr K. J. : „Pozdravit musíme každého, kdo má vyšší hodnost anebo vyšší funkci. Dále ještě zdravíme prezidenta republiky, předsedu Poslanecké sněmovny a Senátu. Jo a ještě asi ministra obrany.“

Praporčík D. P. : „Musím zdravit pouze vojáky, kteří mají hodnost o dva stupně vyšší, než je moje. Důstojníky a generály samozřejmě musím zdravit všechny.“

Major V. S. : „Všichni vojáci se musejí zdravit navzájem. Dále zdravíme prezidenta republiky, státní vlajku a hymnu České republiky. No pak ještě tuším bojovou zástavu.“

Salutování z latinského saluto

Text: Petr HOFMAN, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR
Foto: archiv VHÚ

Užívání pozdravu, obvykle podáním ruky, má svůj původ v potřebě lidí vyjádřit při setkání skutečnost, že nadržují zbraň, a tedy nemají nepřátelské úmysly. Stejný význam měla v antickém Římu ztyčená paže s dlaní otočenou směrem ke zdravené osobě. Ve stroze formalizovaném prostředí armády se vyvinuly různé druhy pozdravu jako projevu úcty nejen k nadřízenému, ale také k nastoupené jednotce, praporu apod.

Dnes užívaný pozdrav rukou – salutování (z latinského saluto, tedy zdravít, vzdávat poctu) – přiložením pravé paže s nataženými prsty ke štítku pokrývky hlavy je v dlouhé historii armád relativně novým prvkem. Předcházelo mu sejmutí pokrývky hlavy vyjadřující úctu a pokoru, např. poddaného k pánovi, vazalskou závislost šlechty na panovníkovi. Rytíři sejmutím přílby naznačovali navzájem mírumilovné úmysly. Mušketýři zdravili sejmutím klobouku doprovázeným poměrně složitou úklonou. Od 17. století, kdy přestali užívat vidlice jako opory pro mušketu, zdravili tak, že ji drželi kolmo ústím hlavně vzhůru a vyjadřovali tak možnost jejího předání zdravenému. Pozdrav zbraní se u jezdeckta prováděl tasením palaše nebo šavle a otočením hlavy ke zdravenému. U námořnictva se lodě zdravily

spuštěním a vytažením vlajky, doprovázeným u válečných lodí výstřelem z děla nebo čestnou salvou (tento termín pochází opět z latiny – salve znamená „buď zdrav“). Při přehlídkách nastoupených jednotek stojí za zmínku i pozdrav nadřízenému skloněním praporu, jehož vznik lze datovat do 16. století.

Současný způsob salutování souvisí do jisté míry se změnami výstroje vojáků na přelomu 18. a 19. století. Původní smekání třírohých klobouků začalo nahrazovat symbolické přiložení pravé ruky k přednímu rohu klobouku. Po vystrojení vojáka čákou, těžší přílbou či „medvědicí“ opatřenou podbradníkem, jenž znemožňoval rychlé sejmutí pokrývky hlavy, tato forma pozdravu postupně převládla.

V českých zemích, tedy v rámci tehdejší rakouské armády, byla plně zavedena od roku 1808. V Evropě bylo její ustálení spjata především s obdobím napoleonských válek. Přestože existovaly i kombinace, kdy se zdravilo třeba tasenou šavlí a levou rukou u štítku čepice zároveň, od 19. století se způsob salutování změnil jen málo. Vojáci některých armád, např. ve Francii, Velké Británii a Belgii, mají při pozdravu dlaň otočenu dopředu.

V Polsku zdraví od roku 1918 přiložením dvou natažených prstů jako připomínka vojenské přísahy. Příslušníci španělské republikánské armády se zdravili přiložením sevřené pěsti k pravému spánku.

Také u nás měl v minulosti vojenský pozdrav jistá specifika. Když na podzim roku 1914 vznikla čs. legionářská jednotka ve Francii, zdravili se její příslušníci výhradně sokolským „nazdar“. Základ jednotky totiž tvořili členové pařížského Sokola. A tak tato jednotka dostala název rota Nazdar. Ani v prvních týdnech po vzniku republiky na podzim roku 1918 to se salutováním nebylo jednoznačné. Stav disciplíny u jednotek byl krátce po skončení první světové války na tak nízké úrovni, že vojáci odmítali nejen vojenský podřad, někteří trvali dokonce na tom, aby jejich jednotky opustili velitelé. Tehdejší československý velitel na Slovensku plukovník František Schöbl musel situaci urychleně řešit. Již koncem listopadu 1918 vydalo Ministerstvo národní obrany disciplinární řád, který se skládal z 21 paragrafů.

Mimo jiné v něm bylo toto: „Vzájemná úcta, důvěra i láska musí určovat poměr vojáka k vojákovi ve službě i mimo službu. Bratrství ukládá československému vojákovi, aby byl zdvořilým ke svému druhu ve zbraní. Vojenský pozdrav mimo službu je vnějším projevem této zdvořilosti a lásky bratrské. Opomenutí jeho nestihá se sice jako přestupek disciplinární, je však známkou slabého vědomí a slušnosti, důkazem, že bratrství není procítěno a upřímně míněno. Pozdrav je symbol národní jednoty, která se tím manifestuje vůči bratřím a vůči cizím.“

Úcta k hodnosti, osobě i funkci

Text: Jaroslav PAJER
Foto: Michal ZDOBINSKÝ a Jiří HOKŮV

Při zamyšlení nad vojenským pozdravem v souvislosti s příhodou popsanou Vladimírem Markem v úvodu „tématu dne“ nás napadla otázka, jak chápou tento projev slušnosti při vzájemném setkání příslušníci jiných armád? Položili jsme ji našim třem někdejšími představiteli na různých zahraničních aliančních velitelstvích.

„Domnívám se, že vojenský pozdrav je součástí vojenského prostředí. My, vojáci, se od okolí odlišujeme tím, že nosíme uniformy. A k té odlišnosti patří i pozdrav. Jím vyjadřujeme respekt a úctu jak k hodnosti, tak k člověku a jeho funkci,“ říká **brigádní generál Jiří Baloun**, ředitel sekce komunikačních a informačních systémů MO-náčelník spojovacího vojska AČR, který v letech 1998 až 2001 pracoval jako starší styčný důstojník vojenského zastoupení české armády v Severoatlantické alianci a Západoevropské unii. „Při službě v NATO jsem se setkával s tím, že vojenský pozdrav takový respekt vyjadřoval. Naprosto jednoznačně to mohu říct o americké armádě, kde vidíte a cítíte z těch lidí, že pozdrav berou jako naprostou samozřejmost. Nesetkal jsem se s tím, že by se za něj někdo styděl nebo ho bral jako cosi, co musí udělat, protože by jinak dostal vynadáno nebo by byl nějak perzekuován.“

Majorka Michaela Cvanová, komunikační manažerka náčelníka Generálního štábu AČR, pracovala tři roky na Vrchním velitelství spojeneckých sil v Evropě (SHAPE) v belgickém Monsu. „Já jsem se tam setkávala s naprostou slušností. Jakmile zjistili, že jsem důstojník, tak bez rozdílu mou hodnost vždy zdravili. Brali to jako absolutní samozřejmost.“ Zmínila se i o jiných, srdečnějších a méně formálních až nevojenských způsobech vyjádření radosti ze shledání, s nimiž se v zahraničí setkávala. „Mezi kolegy nižších hodností se až tak nesalutovalo, šlo spíš o přátelštější projev.“

O objetí provázeném jedním nebo třemi polibky na tváře. Připustila také, že vojenský pozdrav brali jako obtíž někteří vojáci základní služby. A dodala, že v ojedinělých případech zaznamenává i nyní určitou nechuť zdravit ženy v uniformě. „Je to ale málokdy a do té doby, než vás okouknou.“

Jako třetího jsme požádali o odpověď **brigádního generála Františka Maleninského**, ředitele Ředitelství výcviku a doktrín ve Vyškově, který vystudoval Královskou akademii obranných studií v Londýně, absolvoval kurz pro vyšší důstojníky v NATO Defense College v Římě a pracoval jako zástupce náčelníka štábu EUR RC North v nizozemském Brunssumu. „Pozdrav je vyjádření úcty k vyšší hodnosti,“

sdělil nám. „Důstojník nebo praporčík tím, že pozdraví, vyjadřuje, že si toho druhého váží. Já jsem v armádě od roku 1974 a vstoupil jsem do ní coby patnáctiletý školák. Na armádě mi vadilo tisíce jiných věcí, ale určitě ne to, že musím zdravit. Tady ve Vyškově máme BMATT (Britský vojenský poradní a výcvikový tým pro střední a východní Evropu), a když ke mně přijde anglický plukovník, tak ten pozdrav doslova vystřihne, aby mi demonstroval, že si mě váží. Jeho seržant bere jako největší projev úcty, že se přede mě postaví do pozoru a stříhne mi pozdrav. Vždyť je to mezi námi vojáky ta největší úcta, kterou si takto můžeme vyjádřit. Jak k armádě patří uniforma, jak k ní patří ozbrojená technika, jak k ní patří tradice, tak k armádě patří i pozdrav.“

Týden v závějích

Prerovští technici hledali
ve sněhu katapultovaného pilota

Text: Tomáš SOUŠEK
Foto: Jan KOUBA

Inverzní počasí na počátku ledna komplikovalo život většině obyvatel naší republiky. V Olomouci se teploty pohybovaly až dvacet stupňů pod bodem mrazu a nedaleký VVP Libavá byl celý zasypán sněhem. Zatímco běžný občan raději zůstal někde v teple, pro některé vojáky to byla ideální příležitost k výcviku v extrémních podmínkách.

Ten lednový den začal pro většinu příslušníků pozemního technického personálu prerovské vrtulníkové základny naprosto běžně. Klid však netrval příliš dlouho. Kolem osmé hodiny ranní, zrovna v době, kdy si dozorcí předávají služby, je vyhlášen signál „Záchrana“, který znamená, že došlo k havárii vojenského letadla. Pro techniky určené do hotovosti v rámci pozemní pátrací a záchranné skupiny to znamená, že do 60 minut musejí vyrazit směrem k místu nehody. První zpráva hovoří o srážce dvou proudových strojů nad výcvikovým prostorem Libavá a většina lidí nejdřív neví, zda jde o cvičení nebo skutečnou havárii. I když následující hodinu provázejí některé drobné zmatky a nedorozumění, celá patnáctičlenná hotovostní skupina opouští na korbě nákladní tatro letiště a vyráží na určené místo. Teprve zde se vojáci s jistotou dozvídají, že jde jen o cvičení. Pro každého jistě velká úleva, kterou však záhy střídá jiné, ne příliš milé překvapení. Ačkoliv cvičení je poplach vyhlášen pravidelně, většinou nácvik skončí shromážděním na určeném místě. Tentokrát se však celá situace bude nacvičovat až do konce.

Při reálném nasazení je úkolem pozemní pátrací a záchranné skupiny zejména přesné dohledání a záchrana členů osádek letadel,

a to hlavně v nepřístupném terénu. K dalším úkolům pak patří lokalizace trosk letadel a jejich zajištění, hlavně nebezpečných částí, jako je munice či jiná pyrotechnika. Také proto má každá takováto skupina, která je určována z řadových příslušníků základny, přesně dané složení. V každé směně tak vždy musí být specialista padákové a záchranné služby, zbrojář nebo inženýr RTZ. Tato skupina také často stráží celé místo havárie až do příjezdu dalších složek a vyšetřujících orgánů, aby nedocházelo k manipulaci s troskami. V minulosti se totiž objevily i takové případy, kdy si děti z místa dopadu odnášely ostrou leteckou municí.

Lednový nácvik se však zaměřil jen na vyhledání katapultovaného pilota. Patnáct prerovských techniků, kteří ještě před hodinou byli na své základně, nyní stojí uprostřed vojenského prostoru pokrytého vysokou vrstvou sněhu. Od velitele celého zásahu přicházejí další pokyny. Skupina dostává azimut, kterým má vyrazit a kde se pravděpodobně nachází pilot v tísni. Velitel pátráčů poučuje své lidi, domlouvá se způsob komunikace i to, jak bude udržována rojnice. Vše je velice důležité, protože v těžkém terénu může snadno dojít k odchýlení od stanoveného směru.

Jakmile je rojnice vytvořena, vyrazí skupina za zraněným pilotem. Před sebou má menší, mírně klesající louku, zalesněný pás a za ním stoupající planinu. Za horizont nikdo ještě nevidí. Již po pár metrech ale všichni zjišťují, že nepůjde o snadný úkol. Více než metrová sněhová pokrývka komplikuje chůzi natolik, že každý krok vyžaduje mnoho energie. Lidé se prakticky neustále boří do sněhu téměř po pás, a tak není nouze ani o pády. Prakticky okamžitě se také projevuje to, jakou kdo zvolil výstroj. Někteří totiž v předtuše, že jde jen o cvičení, zůstali v běžném oděvu i obuvi, které používají na základně. Nicméně kotníkové boty nebo jeden svetr v tuto chvíli skutečně nestačí.

Skupina postupuje jen velmi pomalu. Naštěstí se jí daří držet rojnici i vytyčený azimut, takže jakmile dosáhne horizontu, spatří pár set metrů před sebou oranžový padák zachycený na stromě. Po několika minutách jsou všichni u pilota a poskytují mu první pomoc. Na cestě je také vrtulník, který zde zanedlouho přistává a pilota odváží. Teprve nyní pro členy pátrací skupiny cvičení končí. Ušli jen necelé dva kilometry. Trvalo jim to ale rovné dvě hodiny.

Vyhledání pilota pozemní pátrací skupinou však bylo jen jednou z epizod mnohem většího výcviku, který ve VVP Libavá probíhal celý druhý lednový týden. Ten zde absolvovali letečtí záchranáři a instruktoři padákové a záchranné služby ze všech našich leteckých základen. „Záchranáři si zde procvičili veškeré postupy, které musejí ovládat pro svoji práci. Od orientace v mapě i v terénu, přes záchranu z těžko přístupných míst, jako jsou stromy či skály, až po dlouhé pochody náročným terénem,“ říká kapitán Roman Svoboda, jenž celé cvičení vedl.

Byli to právě profesionální záchranáři, kteří také doprovázeli prerovskou pátrací skupinu při hledání pilota a kteří možná někoho provokovali svojí kvalitní výstrojí, zahrnující například i sněžnice. Na druhou stranu však museli v mrazivém počasí strávit celý týden, včetně noci. Součástí výcviku bylo i přežití v terénu, a tak spali jen v přístřešcích, které si sami zbudovali. Někdy se však ani v noci nevyspali, protože museli zvládnout zhruba patnáctikilometrový přesun, při kterém se mohli spolehnout jen na mapu, případně GPS navigaci. Aby bylo cvičení co nekomplexnější, absolvovali vojáci také taktické seskoky na padáku do terénu. Ačkoliv mrazivé počasí působilo velice drsně, podle slov záchranářů je ještě větším nepřítelem voda. I na deštivé počasí se však pravidelně připravují.

Bezpilotní svět

Text: Michal Zdobinský

Foto: Boeing, Northrop Grumman, Elbit, HMP

Známý slogan „kdo není v médiích, jako by neexistoval“ lze do určité míry parafrázovat i tak, že „armáda bez bezpilotních prostředků není moderní armáda“. V případě ozbrojených sil se však nejedná o módní záležitost nebo o marketingový tlak výrobců zbraní, ale o nutnost vyplývající z reálné situace dnešní doby a z úhledu do blízké budoucnosti.

2

Vedle prvních bezosádkových na dálku ovládaných pozemních vozidel a již více rozšířených podmořských prostředků se dnes ale bezkonkurenčně největšímu rozšíření těší oblast bezpilotních letadel. Počet jednotlivých typů přesáhl stovku, neustále přibývají nové konstrukce, a proto vznikají i příslušné kategorie. Kromě běžných ze země operujících letadel vznikají i námořní typy a začíná se rovněž měnit i operační určení. Vedle doposud jednoznačně dominujících průzkumných typů vznikají bezpilotní bojové prostředky.

Před několika lety byl při ničení pozemních cílů prakticky a opakovaně vyzkoušen americký průzkumný letoun PREDATOR opatřen protizemními řízenými střelami HELLFIRE. Osvědčil se, což jenom posílilo úsilí při vývoji specializovaných bojových typů s možnostmi a schopnostmi jiné dimenze. V USA tento program již několik let běží na plné obrátky. Firma Boeing pro americké letectvo vyvíjí pokusný proudový typ X-35C s hmotností více než 16 t, zatímco Northrop Grumman se soustřeďuje na těžší, téměř 20tunový stroj X-47B pro námořnictvo.

Nyní se však v USA již začíná hovořit o operačních bezpilotních bojových strojích v hmotnostních kategoriích okolo 30 t schopných provozu z letadlových lodí a dokonce o ještě těžších letounech, které by operovaly z pozemních letišť. Pozadu nechce zůstat ani Evropa, která v rámci společného programu nEUROn vyvíjí technologický demonstrátor bezpilotního bojového prostředku.

PRŮZKUM NA PRVNÍM MÍSTĚ

Přestože za nějakých 10 let by mohly být k dispozici bojové typy určené pro ničení pozemních/námořních cílů v rámci nejrizikovějších

úderů v prvních fázích konfliktu, bezpilotní letadla budou ještě dlouho dominovat ve své doposud klíčové roli průzkumných, pozorovacích nebo monitorovacích prostředků.

V dnešní době lze tyto typy rozdělit do několika kategorií. Na pomyslném výkonnostním a hmotnostním vrcholu se nacházejí letouny s velmi dlouhou vytrvalostí a operačním dostupem. Největší stroj současnosti RQ-4A GLOBAL HAWK americké firmy Northrop Grumman má rozpětí křídla přes 35 m, vzletovou hmotnost více než 11 500 kg a vytrvalost v určeném prostoru více než 24 hodin. Na opačném pólu je kategorie strojů „mikro“, které vzhledem k rozměrům mnohdy nepřevyšující lidskou dlaň (USA je definují rozpětím méně než 150 mm a hmotností pod 100 g) sice na první pohled patří do kategorie sci-fi, avšak vývoj těchto mikroletadel především v USA úspěšně pokračuje a některé z nich poháněné lithiovými bateriemi či dokonce palivovými články již nějaký čas létají.

1 GLOBAL HAWK
2 Bojový bezpilotní X-35C
3 HERMES 450
4 SCANNER 1

Jednoznačně největšímu rozšíření ve světě se dnes ale těší taktické typy. Mají hmotnost řádově ve stovkách kilogramů, obvykle je pohánějí pístový motor spojený s tlačnou vrtulí a jejich velikost umožňuje nést výměnnou aparaturu a zásobu paliva pro několikahodinové mise v nižších výškách. Jako typické představitele této kategorie lze například uvést typ RANGER vyráběný švýcarskou firmou Ruag, SPERWER od francouzského Sagema či izraelské typy HUNTER, HERMES nebo SHADOW.

KATEGORIE „MINI“ NASTUPUJE

Zmíněné taktické typy vyžadují při přepravě jedno nebo více větších nákladních vozidel, početnější specializovanou obsluhu a působí ve prospěch větších jednotek. V poslední době se již zřetelně objevuje potřeba vybavit bezpilotními průzkumnými prostředky také menší jednotky na úrovni roty či níže nebo jednotky zvláštního určení. Proto se dnes soustřeďuje zájem i na kategorii „mini“, tedy prostředky přepravitelné jedním terénním osobním vozidlem a přenosné jedním či dvěma vojáky, které rychle zjistí, „co se děje za nejbližším kopcem nebo sousedním blokem domů“. Do této kategorie patří například typ SILVER FOX od americké firmy ACR, firmou

3

Boeing pro americké námořnictvo vyvíjený typ SCAN EAGLE nebo dvoumotorový TRACKER připravovaný západoevropskou společností EADS.

Přiliš se neví, že bezpilotní letoun této kategorie vznikl také u nás. Vyvinula ho řevničovská firma Hacker Model Production a je připraven pro sériovou výrobu. Jmenuje se SCANNER 1, má rozpětí křídla 3 m, vzletovou hmotnost 13 kg, maximální rychlost 150 km/h, dolet až 200 km a je vybaveno digitální kamerou, fotoaparátem a příslušným spojovacím zařízením pro přenos obrazu na zem v reálném čase. Podle ředitele firmy Karla Hackera by tento prostředek mohl najít velmi dobré uplatnění nejen při průzkumu pro armádní nebo policejní jednotky, ale také monitorování nejrůznějších zájmových objektů nebo oblastí, snímkování či pro záchranné akce. Výhody mají kromě malých rozměrů, hmotnosti a jednoduchosti spočívat také ve snadné obslužitelnosti, možnosti působit i v malých letových hladinách a v neposlední řadě i v nízkých provozních nákladech. <<

4

19

Nejen zdravě, ale i chutně

V roce 2006 vojáci vyzkoušejí další druhy
potravinových dávek do polních podmínek

Text: Jaroslav PAJER

Ilustrační foto: autor, Radko JANATA a pplk. Boris ŠROLL

Už téměř sto padesát let znají armády konzervované potravinové dávky s dlouhou trvanlivostí, jimiž se sytili vojáci v době, kdy nebylo možné jim dodat čerstvě uvařenou stravu. Již čtyři roky znají příslušníci Armády České republiky nové bojové dávky potravin. V letošním roce a následujících letech však má individuální polní stravování doznat několika pozitivních změn.

S vývojem moderní, trvanlivé a celodenní bojové dávky potravin (BDP) začala naše armáda koncem devadesátých let minulého století. To proto, že do té doby užívané tzv. konzervové dávky potravin, nedotknutelné dávky potravin, dávky předpřipravených potravin, masové konzervy nebo celozmné suchary, čili dlouhodobě skladovatelné poživatiny nesplňovaly požadavky na přísun energie a dalších látek, jako např. vitamínů a minerálů, potřebných pro plnohodnotné fungování lidského organismu za namáhavých podmínek vojenské služby a výcviku.

„Odborníci z Vysoké vojenské školy pozemního vojska ve Vyškově ve spolupráci se spe-

cialisty na stravování a s experty z lékařského prostředí tehdy začali vyvíjet stravní dávky, které by byly vhodné jak pro vojáky, tak pro policii a složky integrovaného záchranného systému při krizových situacích,“ říká podplukovník Boris Šroll, manažer oddělení MU 1.0-potravin z Ředitelství logistiky a zdravotnické podpory ve Staré Boleslavi. „V roce 2001 proběhlo testování dávek v polních podmínkách při cvičeních v letním i v zimním období a rok poté byly dva druhy bojových dávek potravin nakoupeny k používání v armádě.“

Jsou označené římskými číslicemi I a II a liší se hlavními jídly. „Jednička“ obsahuje

znojemskou roštěnou s rýží a bramborový guláš, „dvojka“ pikantní rizoto a vepřové maso s mrkví a bramborem. Ostatní části balíčků, jež kryjí celodenní potřebu výživy pro jednu osobu, jsou shodné (viz A fakta).

TÝDENNÍ JÍDELNÍČEK

„V roce 2006 bychom chtěli zavést nové bojové dávky potravin III a IV a rozšířit tak sortiment o další čtyři druhy hlavních jídel,“ tvrdí pplk. Šroll. „Vyzkoušíme kupříkladu hovězí maso s bramborem a žampiony, hovězí maso v rajčatové omáčce s těstovinami, kuřecí maso „india“ s rýží, lečo, více jídel z vepřového masa, hrachovou kaši s párkem a zeleninové rizoto. Na jejich hodnocení se budou podílet vojáci v misích a na cvičeních, zkrátka především ti, pro které jsou tyto dávky určeny.“

A podle toho, která jídla jim budou chutnat a vyhovovat nejvíce, vytvoří logisté další balíčky. Cílem tvůrců armádního polního menu však je postupně sestavit jídelníček na celý týden. To znamená 14 hlavních pokrmů. Počítají přitom s balíčkem pro vegetariány anebo s dávkou z hovězího a drůbežního masa pro ty, kteří nejedí vepřové. To už by byl výběr!

Američané mají kupříkladu k dispozici 24 balíčků s různými druhy pokrmů. Alianční

pravidla totiž požadují, aby voják mohl v meziních podmínkách konzumovat tuto stravu až 30 dnů po sobě. Takže mít k dispozici více možností je jistě na místě.

TRVANLIVOST AŽ TŘI ROKY

Současná doba trvanlivosti a zdravotní nezávadnosti polní potravinové dávky je 24 měsíců. Podle manažera oddělení potravin pplk. Šrolla je reálný předpoklad prodloužit ji

o dalších 12 měsíců. Umožní to kvalitní systém stanovení kritických bodů v technologii výroby jednotlivých komponentů a odolný, několika-násobný obal balíčku. „Jednotlivé součásti jsou zabaleny každá samostatně,“ popisuje dávku proviantní odborník Šroll. „Vše je uloženo v lepenkové krabici, která je zatavena do smršťovací fólie a navrchu přebalena plastovým materiálem odolným nejen proti vlhkosti, ale i vůči určité intenzitě radiace a jiným škodlivinám.“

Podle barvy vrchního plastu lze také rozpoznat roční výroby potravin. Bílá je určena pro roky končící číslicí 2 a 7, modrá pro roky zakončené 3 a 8, červená pro 4 a 9, zelená pro 5 a 0. Roky končící číslovkami 1 a 6 budou označeny barvou hnědou.

To všechno se samozřejmě odráží i v ceně balíčku BDP. Oproti minulosti vzrostla v roce 2005 jeho hodnota z 250 na 279 Kč. Ke zdražení došlo z důvodů navýšení ceny ropy, což se projevilo v nákladech na obal a přepravu, a také změny DPH, neboť některé potraviny, jako například káva, čaj a čokoláda, byly zatíženy devatenáctiprocentní daní.

CHLÉB A PŘEDPŘIPRAVENÉ POTRAVINY

Bojová dávka potravin ale do budoucna nebude jediným trvanlivým vojenským proviantem. V současné době se ve skladech Základny neopravovaného materiálu v Brně

testuje chléb s prodlouženou dobou trvanlivosti. „Máme zde uložené vzorky chleba, u nichž po určité době posuzujeme, zda nedošlo k nějakým nežádoucím změnám,“ objasňuje podplukovník Šroll. „Vzorky procházejí testem v laboratorích Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Jde o to, aby na chlebu nedocházelo k růstu plísní a aby si zachoval své jakostní i chuťové vlastnosti po celou dobu minimální trvanlivosti, která bude tři měsíce.“

Tato „všední“ potravina bude určena pro stůl především našich příslušníků v misích. „V zahraničí se většinou dává jen bílé pečivo,“ vysvětluje armádní potravinářský specialista, „a stravovací zvyklosti českého vojáka přeci jen vyžadují náš chléb.“

Kromě toho logisté uvažují i o znovuzavedení některých předpřipravených potravin, které by ovšem byly na kvalitativně vyšší úrovni než stejnojmenné dávky používané v minulosti. „Jejich účelem je zabezpečit zejména při cvičeních, ale i při mimořádných situacích rychlou a nenáročnou přípravu jídel,“ uvádí podplukovník Boris Šroll. „Základ bude tvořit konzervované maso například na guláš, které by se dalo do kotle, přidala se omáčka, voda a jen se to ohřálo a doplnilo přílohou. Dříve se používaly čtyřkilogramové konzervy. Zatím dokončujeme složení těchto potravin, vybírají se vhodné komponenty, z nichž by se jídlo předpřipravilo. Chtěli bychom je ale začít zkoušet už během letošního roku.“

A fakta

Složení současných bojových dávek potravin I a II

- » Hlavní jídla v BDP I: znojemská roštěná s rýží, bramborový guláš
- » Hlavní jídla v BDP II: pikantní rizoto, vepřové maso s mrkví a bramborem
- » Společné komponenty: tavený sýr 75 g (2 ks), lunchburger 100 g, slané sušenky 125 g, sladké sušenky 125 g, džem 30 g (2 ks), kávový extrakt

- 2 g (2 ks), porcovaný čaj 1,5 g (2 ks), porcovaný cukr krystal 5 g (8 ks), multivitaminový nápoj 3,5 g (10 ks), instantní ovocný nápoj 45 g, hořká čokoláda 50 g, žvýkačky (4 ks), balená jedlá sůl 2 g (2 ks), víceúčelový papír (4 ks), hygienický a osvěžující ubrousek (3 ks), polyetylenový sáček, návod na ohřívání hotových pokrmů a seznam komponentů BDP

Nástup tří misí

Další slavnostní vojenský nástup na pražském Vítězství se uskutečnil dne 13. ledna 2006. Tentokrát se zde sešli příslušníci hned tří významných zahraničních misí AČR. Konkrétně šlo o 8. kontingent Vojenské policie, jenž se koncem loňského roku vrátil z Iráku, a o vojáky, kteří v rámci sil EUFOR působili v misi Althea na území Bosny a Hercegoviny. Spolu s nimi nastoupilo také šestatřicet zdravotníků, kteří se v rámci mise Winter Race podíleli na záchraně obyvatel Pákistánu postiženého silným zemětřesením.

Vojáky přišla pozdravit řada představitelů armády v čele s ministrem obrany Karlem Kühnem, zástupcem náčelníka Generálního štábu-ředitelem Společného operačního centra MO generálmajorem Emilem Pupišem a náčelníkem Vojenské policie brigádním generálem Oldřichem Kubátem. Ti jim také předali záslužné medaile Za službu v zahraničí. Majoři Aleš Kopřiva a Leo Pláček byli navíc vyznamenáni Záslužným křížem ministra obrany.

Ministr obrany všem nastoupeným vojákům poděkoval za profesionálně odvedenou práci. „Český voják ve své zahraniční misi je dnes i v těch nejširších mezinárodních souvislostech chápán jako synonymum a ochranná známka dokonalé profesionality a příkladného osobního nasazení, jako symbol armády státu, který to se svým návratem k ideálu masarykovské humanity a demokracie myslí opravdu vážně,“ uvedl ministr obrany.

Text: Tomáš SOUŠEK, foto: Miroslav ŠINDELÁŘ

První kurz vyšších důstojníků byl úspěšný

Za účasti rektora-velitele Univerzity obrany Brno brigádního generála prof. Rudolfa Urbana proběhlo v pátek 13. ledna v aule školy slavnostní vyřazení dvaceti absolventů zcela prvního kurzu vyšších důstojníků, který organizoval Ústav operačně-taktických studií.

Jednalo se o vyřazení absolventů, kteří čtyři měsíce studovali v oboru Řízení obrany státu – vojenská taktika a operační umění. Absolvování tohoto kurzu je nutné pro získání a setrvání v hodnosti majora. Důstojníci byli vyškoleni znamenitě, o čemž svědčí i výsledky při závěrečné sdružené zkoušce: výborně byli ohodnoceni 4 studenti, velmi dobře 8 a zbytek dobře. Z rukou rektora obdrželi všichni absolventi osvědčení o absolvování kurzu a vedoucí učitel kurzu Ing. Ladislav Koláček jim předal pamětní listy.

Během kurzu absolvovali studenti náročný studijní program, kdy vyučování končilo častokrát v podvečerních hodinách a po něm následovalo intenzivní samostudium. Ústavu se podařilo zabezpečit studijní stáž ve Spolkové akademii Bundeswehru v Německu a začátkem ledna proběhlo také velitelsko-štábní cvičení účastníků kurzu.

Text: Ing. Vítězslav LIPOLD, foto: Svatopluk KOUŘIL

Slavnostní vyřazení posluchačů ve Vyškově

Slavnostním dnem pro 254 posluchačů kariérových kurzů, kteří úspěšně absolvovali studium při Vojenské akademii ve Vyškově, se stal 22. prosinec 2005. Zcela zaplněná aula vyškovských kasáren byla již od časných ranních hodin svědkem slavnostního vyřazení, kterým úspěšní absolventi splnili požadované vzdělání pro výkon funkcí u svých útvarů a zařízení Armády České republiky.

Za účasti ředitele Ředitelství výcviku a doktrín ve Vyškově brigádního generála Františka Maleninského předal velitel Vojenské akademie ve Vyškově plukovník gšt. Milan Solík certifikáty všem přítomným absolventům. Třicet absolutních výtečníků dále obdrželo věcné dary a písemné pochvaly. Jména nejlepších posluchačů poručíka Jaroslava Vraspíra, podpraporčíka Zdeňka Šafránka, podpraporčíka Josefa Režňáka, poručíka Martina Hašky, nadrotmistra Tíbor Polakovice a rotného Jiřího Žáčka budou zapsána na „desku cti“ Vojenské akademie. Další posluchači nastoupili ke studiu již 2. ledna 2006. Tím byl zahájen rok 10. výročí založení Vojenské akademie.

Text a foto: mjr. Lubomír SEDLÁK

Z pilota právníkem

Ve věku devadesáti let
zemřel válečný pilot
plukovník Lubomír Úlehla

Text: Vladimír MAREK

Foto: archiv VHÚ, VÚA

Ve věku devadesáti let zemřel 5. ledna 2006 další z válečných veteránů pilot plukovník Lubomír Úlehla. I přes svůj vysoký věk byl do poslední chvíle akčním členem Svazu letců a Českého svazu bojovníků za svobodu. Připomeňme si tuto výraznou osobnost našeho odboje.

V létě 1936 ukončil Lubomír Úlehla Školu důstojníků letectva v Prostějově. Po okupaci Československa odešel podobně jako řada dalších československých letců do Polska. „Tato země pro většinu z nás byla velkým zklamáním,“ vzpomínal později Úlehla na pobyt u našich severních sousedů. „Mysleli jsme si, že Poláci, když se budou cítit ohroženi, budou rádi, že jim přicházíme na pomoc. Oni o nás ale neměli zájem. Trpěli velikášstvím, tvrdili, že až přijde Hitler, utlučou ho čepicemi.“

Lubomír Úlehla ještě před zahájením druhé světové války odplul z Polska na lodi Kastelholm do Francie a odtud pak po rozpadu fronty do Velké Británie. Zde byl zařazen k 311. bombardovací peruti. Stal se střelcem osádky kapitána Ocelky.

Když jsme se s ním setkali loni v květnu při příležitosti 60. výročí ukončení bojů druhé světové války, vzpomínal na první akci perutě, bombardování bruselského nákladového nádraží. Němci zde měli velké množství munice, pohonných hmot a vojenského materiálu připraveného na podzim roku 1940 pro invazi do Británie. Večer 10. září 1940 odstartovaly k náletu z letiště Honington tři československé a tři britské bombardéry.

V roce 1943 přešel plukovník Úlehla k letectvu Svobodných Francouzů. Chtěl létat na stíhačkách, navíc měl dlouhodobější neshody s jedním z důstojníků z velení 311. perutě. Francouzi přitom potřebovali piloty pro svou armádu. „Přepřavili nás na přeškolení na stíhací letouny do severní Afriky. Zásadní rozdíl byl v tom, že v RAF panovala přísná letecká kázeň,

Francouzi byli naopak poměrně neukázněni. Skoro každý týden jsme měli nějakého mrtvého z důvodu letecké nekázně,“ vzpomínal plukovník Úlehla.

Konec druhé světové války ho zastihl v nemocnici v Casablance. Léčil si zranění z boje. „Pamatuji si, jak přiběhla sestřička a řekla nám, že Němci kapitulovali. Následovalo samozřejmě obrovské dojetí a oslavy.“ První zpráva, kterou dostal z domova, však nebyla vůbec radostná. Otec mu necelý měsíc před koncem války zemřel v koncentračním táboře v Mauthausenu. Matka byla těžce nemocná. On sám se vrátil do vlasti až po vyléčení dvanáct měsíců po skončení války.

V Praze dokončil studia práv a v roce 1947 odešel z armády. Až do své smrti byl přesvědčen, že právě tohle ho na rozdíl od mnoha dalších letců uchránilo před komunistickým vězením. „Měl jsem z války zranění levého ucha, vypálený bubínek a uzavřenou Eustachovu trubici. Proto zdravotní komise rozhodla, že nemohou dál létat. Pochopitelně že mě to mrzelo. Pak se ale ukázalo, že mi to možná i zachránilo život.“

Ani tak ale neušel nejrůznějšími ústrkům. Lubomír Úlehla nejdříve pracoval na Ministerstvu strojírenství, na popud Státní bezpečnosti však musel nastoupit do ČKD do dělnické profese. Zasloužilého vděku a uznání se dočkal až po roce 1989. Loni v listopadu dostal jedno z nejvyšších francouzských vyznamenání, Řád Čestné legie.

Šestnáct výhod

Ministerstvo obrany napomáhá bezmála 13 tisícům veteránů a důchodců řádově desítkami milionů korun

Text a foto: Pavel LANG

Péče o veterány. Bilance je přívětivá. V loňském roce se její úroveň opět pouznesla o kousek výše. Vzrostla nejen rozsahem, ale i kvalitou. Dnes se její rozsáhlost ustálila na úctyhodných šestnácti skutcích. Tolik benefitů neboli výhod poskytuje Ministerstvo obrany účastníkům národního boje za osvobození, válečným veteránům a důchodcům.

„Já osobně považuji péči o válečné veterány za jeden ze stěžejních bodů své činnosti na Ministerstvu obrany,“ říká ministr obrany Karel Kühnl. Jeho stanovisko má o to větší váhu s ohledem na skutečnost, že zmíněná „činnost“ není resortu MO kategoricky nařízena. Zákon č. 100 z roku 1988 o sociálním zabezpečení, paragraf 142, odstavec 7 totiž zní následovně: Ministerstvo obrany může zřizovat ústavy sociální péče a poskytovat i další služby a dávky sociální péče pro poživatele důchodů vyplácených Vojenským úřadem sociálního zabezpečení a jejich rodinné příslušníky, jakož i účastníky odboje a jejich manželky (manžele).

Ministerstvo obrany České republiky v této souvislosti pečuje o bezmála 13 tisíc lidí.

Jenom veteránů z II. světové války eviduje zhruba 4500. Výše poskytovaných dávek a služeb se ročně pohybuje v desítkách milionů korun. Příklad za loňský rok: MO poskytlo příspěvky na lázeňskou péči a na rekreační pobyty veteránů v celkové výši 29 milionů Kč. Přibližně 30 veteránům byl dotován pobyt v zařízeních sociální péče, přidělená částka dosáhla zhruba 2,5 mil. Kč. Dále byl 8 oprávněným osobám poskytnut příspěvek k překonání tíživé sociální situace, přičemž jeho výše činila 77 674 Kč. Rovněž nelze nezpomenout dotace nestátním neziskovým organizacím. V roce 2005 se doporučilo ke schválení 26 projektů v úhrnné výši 5 milionů Kč. Za zmínku stojí i některé náklady na spolupráci s občanskými sdruženími válečných

veteránů. Na loňských 70 pietních, respektive zvláště významných akcí přispělo MO více než 300 tisíci korunami. Samozřejmě že největší část finančních prostředků, které resort MO uvolňuje ze svého rozpočtu, souvisí s poskytováním služeb v domovech péče o válečné veterány zřízených Ministerstvem obrany.

Dříve než se pustíme do plánu výstavby nových domovů pro veterány, přibližme si stávající výhody pro účastníky národního boje za osvobození. Počínaje rokem 2006 vzrostl jejich počet na 16. V realu se jedná o příspěvky k důchodu, dále jednorázové peněžní částky, pečovatelskou službu, příspěvky na rekreaci dětí důchodce, na lázeňskou péči, na rekreační pobyty, k překonání tíživé sociální situace, jakož i dotace nestátním neziskovým organi-

zacím, obcím a krajům, o příspěvky na úhradu léků, na dopravu a telefonní služby. Dlužno však dodat, že některé z výše zmíněných výhod neposkytuje přímo Ministerstvo obrany, nýbrž kompetentní instituce.

Významnou finanční pomoc veteránům z období I. a II. světové války i jejich nejbližším pozůstalým přináší nově přijatý zákon č. 357/2005 Sb. Ten v sobě zahrnuje tři samostatné nároky: příplatek k důchodu, zvláštní příspěvek k důchodu a jednorázovou peněžní částku. Účastníkům národního boje za osvobození je tak za každý započatý měsíc odbojové činnosti vyplácena částka ve výši 50 Kč, vdovám 25 Kč a sirotkům 20 Kč (nejméně však částka 200 Kč). Oprávněným osobám ještě navíc vyvstává nárok na zvláštní příspěvek k důchodu ve výši 2500 Kč měsíčně (vdovy, vdovci 1250 Kč měsíčně). Nezadatelné jsou i jednorázové peněžní částky některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945. U účastníka odboje činí 30 000 Kč, u vdov, vdovců a dítěte 15 000 Kč.

Ministerstvo obrany dále poskytuje příspěvek na rekreační nebo lázeňský pobyt dítěti mladšímu 16 let, které se účastní rekreačního nebo lázeňského pobytu s vojenským důchodcem – válečným veteránem. Transparentní jsou i příspěvky na lázeňskou péči a rekreační pobyty pro účastníky národního boje za osvobození a jejich manželky, pokud jsou v lázních společně, a to jednou v kalendářním roce. Konkrétně jde o výši do 10 000 Kč na příspěvkovou lázeňskou péči, kterou hradí zdravotní pojišťovna, a do 15 000 Kč na tzv. samoplátecký pobyt. Na rekreační pobyt v České republice MO poskytuje oprávněným osobám příspěvek do 4 tisíc Kč a do zahraničí jde o výši do 8 tisíc Kč. Těm veteránům, kteří se přechodně ocitli v tíživé sociální situaci ne vlastní vinou, může být poskytnuta fakultativní dávka až do výše 15 tisíc korun.

DOMOVY PÉČE O VETERÁNY

„Do roku 2008 vznikne na území republiky 215 nových lůžek v sedmi domovech péče o válečné veterány a 43 lůžek ve dvou léčebnách dlouhodobě nemocných pro válečné veterány. Domovy budou vybaveny na stejné úrovni, jako je Bílý kříž v Karlových Varech,“ konstatuje K. Kühnl.

Plán výstavby nových domovů pro veterány má již konkrétní podobu. Úvodem je třeba říci, že náklady na zřízení jednoho lůžka se pohybují v rozpětí od 1 do 1,5 milionu Kč. Provozní

náklady na lůžko při zabezpečování celodenní ošetrovatelské a lékařské péče lze očekávat až ve výši 30 tisíc Kč měsíčně.

Bez nadsázky lze říci, že největší poptávka po místech v domovech je v Praze. Situace byla dosud řešena zřízením domova při ÚVN Praha. V současné době je však rekonstruován, a to tak, aby po zřízení dalšího domova v Praze mohl sloužit jako léčebna dlouhodobě nemocných pro válečné veterány. V rámci nepotřebného majetku je k dispozici budova v Praze 6-Lysolajích. Při kapacitě domova 30 – 50 lůžek si rekonstrukce vyžádá finanční náklady ve výši 80 mil. Kč.

Domov péče v Žatci. Zařízení vznikne rekonstrukcí objektu v bývalém posádkovém domě armády v centru města. Kapacita domova bude 30 lůžek. Zahrnoval by spádovou oblast – Ústecký a Liberecký kraj a zčásti kraj Středočeský. Předpokládané investiční náklady – 50 milionů Kč.

Domov péče v Jeseníku. Zařízení bude součástí Vojenské lázeňské léčebny Jeseník. Rekonstrukcí budovy „Silesia“ bude zřízen

domov s kapacitou 25 lůžek. Spádovými oblastmi jsou Moravskoslezský, Jihomoravský a Olomoucký kraj. Předpokládané náklady – 40 mil. Kč.

Domov péče v Hradci Králové. Bude zřízen v objektu Vrbenského kasáren. Spádovými oblastmi budou Královéhradecký a Pardubický kraj. Investiční náklady se odhadují na cca 50 mil. Kč.

Domov péče v Českém Krumlově. Bude zřízen v objektu bývalých kasáren. Jeho kapacita se odhaduje na 30 – 50 lůžek. Prioritně bude poskytovat péči veteránům pro kraj Jihočeský, Plzeňský a Vysočina. Náklady na rekonstrukci – 80 milionů Kč.

Domov péče v Jihlavě. Předpokládá se rekonstrukce objektu posádkové ubytovny. Kapacitně by se jednalo o 30 lůžek pro spádové oblasti krajů Vysočina a Jihomoravského. Předpokládané náklady na rekonstrukci činí cca 50 milionů Kč.

„Tímto způsobem bychom dostatečně pokryli evidované žádosti od válečných veteránů,“ dodává ministr obrany Karel Kühnl.

Příběh „obyčejného“ vojáka

Generál Josef Hercz přeplaval v záchranném člunu z ostrůvku Camilloni na Krétu

Text: Petr MAJER

Foto: archiv Josefa HERCZE

Josef Hercz se narodil 11. srpna 1917 na Slovensku na samotě Čalovka u obce Egres nedaleko Trebišova. V roce 1935 maturoval na Československém státním reálném gymnáziu v Košicích a zahájil studium medicíny v Praze. O čtyři roky později se vrátil na Slovensko, kde byl odveden do armády Slovenského štátu.

Z rasových důvodů nastoupil jako „vojak pracovnej služby“ v Oremazu u Žiliny a jak dnes říká, „s lopatou v pravé ruce jsem přísahal věrnost Slovenskému štátu“. Zde sloužil od ledna do května 1940, kdy byl dočasně propuštěn. Když se vrátil domů, dozvěděl se, že jeho starší bratr Desider se dostal balkánskou cestou na Střední východ, kde se stal příslušníkem čs. pěšího praporu 11 – Východního v Agami v Egyptě.

PLAVBA NA ČLUNU

Josef Hercz se rozhodl opustit svou vlast a 18. května 1940 společně s 300 emigranty, převážně staršími lidmi, ženami a dětmi z Československa, Rakouska a Polska, nastoupil na vystěhovaleckou loď Pentscho. Podle původního plánu měla plavba po Dunaji trvat asi tři týdny, ale v Budapešti a jugoslávském

Bezdanu přistoupili na loď další emigranti a došlo ke zpoždění. V deltě Dunaje v Sulině, kde na emigranty měla čekat větší zámořská loď, již nikdo nebyl a přeplněný remorkér musel přeplout Černé moře a přes Bospor zamířil do cařihradského přístavu. Zde jim však nebylo dovoleno zakotvit. Proto loď pokračovala přes Dardanely do Egejského moře k ostrovu Lesbos do Mytilene a Párej. Nakonec se ocitli v italském přístavu Stampaglia. Odsud loď pokračovala opět na širé moře, kde za silného vlnobití ztroskotala, ale naštěstí se všem 508 emigrantům podařilo dostat na neobydlený skalnatý ostrůvek Camilloni nedaleko ostrova Kréty. „K tomuto došlo,“ vzpomíná Josef Hercz, „8. října 1940, den před největším židovským svátkem Jom Kipur.“

Pět dobrovolníků, mezi nimi i Josef Hercz, se rozhodlo pro velmi nebezpečnou cestu v chatrném záchranném člunu, směrem k ostrovu Kréta. Po pěti vyčerpávajících dnech zahlédli letoun, dvojplášník, který jim ukázal směr. Po další plavbě zjistili, že zde kotví 26 anglických válečných lodí. Na palubu je vzal torpédoborec Nubian a ztroskotanci byli nakonec zachráněni Italy a převezeni po devíti dnech na ostrov Rhodos.

Později byli přepraveni do jižní Itálie, kde je pak Američané osvobodili. Pět dobrovolníků odvezli Angličané do egyptského přístavu v Alexandrii. Byli vyslýcháni egyptskou

přístavní policií a po týdenním věznění se ocitli v židovské nemocnici. Zde zůstali až do doby, než dostali cestovní pasy. Od veslování měl Josef Hercz zhnisanou ruku, musel být operován. Čtyři muži ze člunu, pátý byl turecký námořník, vstoupili 18. května 1941 v Alexandrii do čs. pěšího praporu 11 – Východního.

SETKÁNÍ S BRATREM

Zde se Josef Hercz setkal se svým bratrem Deziderem. Po třítydenním výcviku v egyptském Agami u Alexandrie byl Klapálek u 11. pěší prapor nasazen v Západní poušti, odkud se přes Suez a Palestinu dostal do Sýrie a Libanonu. Tyto země ovládala kapitulantská francouzská vláda ve Vichy. „Naším cílem bylo vichisty odsud vyhnat,“ vzpomíná Josef Hercz. „To se také za skromného příspěvku našeho pěšího praporu podařilo.“

Po ukončení bojů byla jednotka na dvou australských torpédoborcích přesunuta do Tobruku. Vojín Josef Hercz tehdy sloužil u třetí čtyři poručíka Kleina. Ta byla součástí třetí roty, již velel štábní kapitán Borský. Za činnost v Tobruku obdržel první Československý válečný kříž 1939. Po osvobození této pevnosti byl odeslán s několika dalšími příslušníky praporu ke skotské jednotce lehkých protiletadlových dělostřelců na výcvik

do Tobruku a následně s 3. rotou k obraně nedalekého letiště El Adem.

Při přesunu k obraně dalšího letiště na Sidi Rezegh došlo k převrácení terénního nákladního vozu převážejícího kuchyň a zásoby. Josefa Hercze zpod hořícího vozidla zachránili Angličané. Se zlomenými žebry a dalšími zraněními ho převezli do polské polní nemocnice v Tobruku. Později pak do Alexandrie, následovalo výcvikové středisko v Sidi Bišru u Alexandrie a odsud se vrátil zpět ke své jednotce.

Stal se frekventantem druhého kurzu pro důstojníky pěchoty v záloze. Mezitím byl 11. pěší prapor – Východní přeorganizován na 200. lehký protiletadlový pluk. Ten plnil bojové úkoly v protiletadlové obraně přístavů v Beyrouthu, Haifě a Tobruku. Důstojnická škola se přesunula do Palestiny, do blízkosti Haify. Josef Hercz byl vyslán do anglického kurzu kladení a odstraňování min, který probíhal nedaleko Suezského průplavu.

BOJOVAL I U DUNKERQUE

Po ukončení bojů v severní Africe čekala jednotku šestitýdenní plavba do Anglie. Do přístavu v Liverpoolu dorazila 18. srpna 1943 a stala se významnou součástí tvořící se Československé samostatné obrněné brigády. Po vylodění v Normandii byl Josef Hercz

jako rotný aspirant jmenován velitelem průzkumné čety u motopraporu v Birminghamu. „Převážná část průzkumné čety byli mládenci, kteří pocházeli z nacisty obsazených Sudet,“ vzpomíná generál Hercz. „Dostali se do zajetí Spojenců a přihlásili se do Československé armády. Z Dunkerque jsem byl pro ně vyslán do Anglie, do našeho výcvikového střediska v Southend on Sea.“

Josef Hercz velel 42členné průzkumné četě s jedenácti obrněnými vozy „Brennariery“. Po úspěšném výpadu u Dunkerque 28. října 1944 následoval 5. listopadu druhý výpad, který byl méně zdařilý. Němci se o něm dozvěděli předem. „Mou četu přikovala německá palba k zemi, několik kluků padlo,“ dodává. Josef Hercz byl za Dunkerque vyznamenán medailí Za chrabrost před nepřítelem a ke konci války druhým Československým válečným křížem 1939. V roce 2004 u příležitosti 60. výročí bitvy u Dunkerque byl vyznamenán Řádem Čestné legie.

Po ukončení války byla celá brigáda přesunuta do osvobozené vlasti a motoprapor se rozmístil v okolí Nepomuku. Velitelství přitom sídlilo na Zelené Hoře. Po demobilizaci dokončil Josef Hercz studium medicíny v Praze a 24. května 1946 byl promován. Počátkem června 1946 nastoupil jako sekundární lékař na chirurgickém oddělení sanatoria Sanopz na Smíchově a od roku 1947 pracoval v nemocnici na Bulovce u profesora Knoblocha. Zde byl postupně starší sekundární lékař, pak ordinář pro traumatologii a konečně zástupce přednosta chirurgické kliniky ILF (Institut pro další vzdělávání lékařů a farmaceutů) ve funkci primáře. Na Bulovce pracoval až do důchodu. Ve zdravotnictví strávil celkem 45 let.

V roce 1996 byl jmenován rytířem českého lékařského stavu. Generál MUDr. Josef Hercz se oženil v roce 1947, má dvě dcery, obě jsou lékařky. Do hodnosti brigádního generála byl povýšen 8. května 2005. V říjnu roku 2005 ho prezident České republiky Václav Klaus vyznamenal Řádem Tomáše Garrigua Masaryka.

Zajímalo nás, které rozhodnutí považuje ve svém životě generál Hercz za nejdůležitější. „Za největší záslužný čin ve svém životě považuji to, že jsem se dobrovolně s dalšími čtyřmi spolucestujícími vydal v chatrném záchranném člunu pro pomoc směrem na Kréta. Nebýt toho, pravděpodobně by těch více než 500 ztroskotanců na neobydleném ostrůvku zemřelo žízni a hladem.“

Dřív než bude pozdě...

Aktuální informace
o stavu prodeje
zahraničních zájezdů
Volarezy v nové turistické
sezoně

Text a foto: Václav KUPILÍK

Jaro pomalu klepe na dveře a je nejvyšší čas pomýšlet na příjemné chvilky dovolených. Vždyť například novinka v katalogu Volarezy na rok 2006 – Spojené arabské emiráty – na sebe nedá dlouho čekat. Již v dubnu a květnu se vydají klienti do Dubaje, aby vdechlí atmosféru pravé arabské Floridy, supermoderního města, jehož ozdobou zdaleka nejsou jen architektonické skvosty, ale také dlouhé písčité pláže, vytvářející skvělé podmínky pro relaxaci a odpočinek.

„Perla zálivu“, jak se také Dubaji říká, se rozkládá v neobyčejně krásné části přírodně chráněného pobřeží. Pouhých 20 kilometrů od letiště je pro klienty Volarezy připraven hotel Rolla Residence, na jehož střeše můžete do sytosti relaxovat v bazénu a fitcentru. Emiráty ale nabízejí nejen odpočinek a zábavu, ale také umožňují poznávání relativně krátké, ale přesto zajímavé historie.

Komu se nechce cestovat daleko, může s Volarezou navštívit v období května až září slovenské lázně Bardejov. Často se o nich říká, že jsou malé rozlohou, avšak bohaté historií. Město ale určitě nejvíce proslavily hydrouhličitanově-chloridové, sodné a uhlíkaté studené minerální vody. Ty jsou využívány především k léčbě onemocnění srdce a cév, trávicího ústrojí, poruch látkové výměny a žláz s vnitřní sekrecí, netuberkulózního onemocnění dýchacích cest, klimakterického syndromu nebo některých nemocí z povolání či doléčování po komplexní onkologické léčbě.

Kdo se bude chtít vydat na Slovensko, může kromě zmíněného Bardejova využít nabídku

léčebných pobytů v Piešťanech nebo zavítat do Vyšných Ružbachů. Koho lákají Vysoké Tatry, může za výhodných podmínek navštívit Tatranské Matliare nebo Tatranské Zruby přímo v srdci slovenských velehor.

Maďarské Harkány, kam se bude jezdit od května do září, jsou vlastně termální lázně s jedinečným složením vody, která se osvědčila především při léčbě pohybového ústrojí a kloubů. Léčí se tu také lidé s lupénkou, gynekologickými potížemi i zánětlivými onemocněními. Pitná kúra pomáhá při léčbě nemocí žlučníku a jater. Během pobytu se pro klienty pořádají výlety do vinných sklípků a do čardy (spojené s ochutnávkou maďarských specialit – kachnou, klobásami, domácí zabijačkou...). Například návštěva koňské farmy je spojena s večeří v nedaleké čardě, při níž se podává polovina kachny přímo z pece, brambory, dušené zelí, zákusek a bez omezení vína. To vše, včetně výkladu a dopravy, vyjde na 350 korun.

Protože od vydání nového katalogu Volarezy neuplynuly ještě ani dva měsíce, jsou v nabídce stále ještě volná místa v někte-

rých termínech do Černé Hory, kam se dá jet vlastním vozidlem, klimatizovaným autobusem nebo letět letadlem. Autobusem se bude jezdit k oblíbenému Jadranu, tentokrát na ostrov Pag.

Nejen pro světoběžníky, ale pro všechny, jež láká exotika dalek a touha po poznání dalekých krajů, připravila Volareza kromě Spojených arabských emirátů dvě lahůdky v podobě Thajska a Kuby. V Thajsku navštíví klienti vedle Bangkoku také světovou metropoli sexu, nočního života a thaiboxu – letovisko Pattayu. Odtud jsou jen pár kilometrů lodí překrásné korálové ostrovy s kokosovými palmami a bělostnými plážemi, takovými, jaké známe z nejkrásnějších cestopisných filmů.

Kompletní nabídku najdou zájemci na stránkách intranetu ŠIS nebo v katalogu VOLAREZY „Zahraniční dovolená 2006“. V případě zájmu o zaslání katalogu či bližší informace lze kontaktovat Dispečink zahraničních rekreací, tel.: 973 201 617, 973 201 629, 973 201 636, e-mail: zahrani@vlrz.cz, zahr.info@vlrz.cz.

NEZÁJEM MRZÍ A BOLÍ

Vážená redakce, ve Vašem časopise jsem četl už dříve článek od vojáka z povolání, který popisoval svoji neutěšenou situaci při hledání zaměstnání po odchodu do zálohy. Tehdy jsem si myslel, že si pravděpodobně vymýšlí a nechce se mu dělat. Bohužel jsem tento problém s hledáním zaměstnání řešil rovněž.

Od roku 1982 jsem byl vojákem. Nejproduktivnější věk jsem prožil v armádě a zastával jak velitelské, tak technické funkce. Můj záznam o odměnách a trestech je popsán pouze z jedné strany, a to na straně odměn. Nemám vysokoškolské vzdělání, moje nejvyšší hodnost v AČR byla kapitán a nejvyšší zastávaná funkce „zástupce velitele střediska“.

Od roku 1997 jsem sloužil u VÚ 3928 Stříbro na funkcích zástupce velitele roty a velitel roty. Tento útvar byl ke dni 31. 12. 2005 zrušen. Při personálních pohovorech a dotazech na umístění u jiného útvaru zněla většina odpovědí stejně: „Nemáme místo.“ Pokud místo bylo, tak pouze základní funkce. Po 23 letech služby a při dodržování takzvaného kariérního řádu mi byla nabídnuta funkce a hodnost podpraporčík s úhledem dalšího snížení hodnosti. Nemám nic proti této hodnosti ani funkci, ale stát po tolika letech, znalostech a zkušenostech u jedné řadě s vojáky, kteří mají za sebou základní vojenskou službu nebo tříměsíční základní přípravu a maximálně tříměsíční rotmistrovský nebo praporčíkův kurz, je zvláštní. Nejsem jediný, kdo z funkce velitele roty nebo zástupce velitele roty klesl o nejlepšího na velitele družstva nebo jinou základní funkci. Možná je to pouze můj dojem, ale tato armáda asi nepotřebuje zkušené příslušníky a stačí jí pouze počty.

Při hledání zaměstnání si nevybírám a jsem připraven na jakoukoliv práci. Bohužel mám stejné zkušenosti jako onen voják z povolání. Při příchodu k podnikům se ve většině případů s vámi nikdo ne baví a pouze na vrátnici vyplíte dotazník, který si pravděpodobně někdo někdy odnese a možná přečte. Často dochází při vyplňování dotazníků k porušování zákona o osobních datech, ale pokud potřebujete zabezpečit rodinu a hledáte zaměstnání, tak nemáte na výběr.

Ke dni 29. 12. 2005 jsem takto vypsal 42 dotazníků, účastnil se 10 pohovorů a po internetu odeslal 29 vlastních životopisů se žádostí o zaměstnání. Odpověděly mi pouze tři firmy. Při hledání zaměstnání využívám inzertní noviny, internet, nabídky míst na pracovním úřadě, ptám se známých a obcházím přímo podniky. Pokud nemáte známé a dobré kontakty, hledáte zaměstnání velice těžko.

Ze strany armády kromě zaplacení rekvalifikačního kurzu se nikdo o své příslušníky nezajímá. Nechci, aby mě někdo vodil za ruku, ale po tolika letech nezáměr armády mrzí a bolí. Navíc pokud máte smůlu a narazíte při hledání zaměstnání na člověka, který je zaujat proti armádě, zažijete nepěkné chvíle, které hraničí s ponižováním.

Pokud si někdo přečte tyto řádky, určitě to vyvolá řadu úvah a diskusí. Pro ostatní příslušníky armády mám po zkušenostech pouze jednu radu. Odejít užas, dokud jste relativně mladí a máte možnost vybudovat si v civilním sektoru další kariéru, nebo sloužit a po čtyřicítce věku slyšet při hledání zaměstnání, že jste starý, neperspektivní nebo podobné úlevy.

Můj poslední smutný poznatek a zkušenost s personální politikou armády je absolutní absence poděkování za odsloužené roky písemnou nebo jinou formou. Pokud děkovaný dopis existuje a někdo z vyšších stupňů si dal práci ho napsat, tak se mi možná pouze nedostal do rukou.

Drahošlav Hladík, od 1. 1. 2006 kapitán v záloze

VYLOSOVÁNO!

Text: Ladislav LENK
Foto: Jiří HOKŮV

Téměř osmdesát čtenářských anketních lístků dorazilo do poloviny ledna do redakce. Je to málo, nebo hodně? Nebudu to hodnotit a všem, kteří pečlivě a upřímně anketní lístky vyplnili, chci v tuto chvíli především poděkovat. Hlavně pak za množství námětů na vylepšení A reportu, které se na lístcích, ale mnohdy i na dalších přiložených listech, objevily. Redakce se jimi bude určitě velmi seriózně zabývat a předpokládám, že už brzy mnohý z čtenářů zjistí, že jeho námět, připomínka či nápad nezapadly. Pravda, o některých už teď vím, že jsou asi nesplnitelné. Asi jen těžko zrealizujeme takové nápady, jako je publikování obrazové metodiky výcviku sebeobrany, měsíční vkládání kalendáře nebo plakátu s pěknou fotografií, zařazení okénka pro kitaře či vědomostních soutěží o ceny.

Nad dalšími připomínkami či náměty však určitě přemýšlet budeme, i když na první pohled vypadají dosti nezvykle. Třeba „Černá kronika“ ze života vojsk nebo rubrika „Kdo nám vlastně velí?“, která by měla přinášet sondy do života a soukromí představitelů vrcholného managementu resortu obrany a nejvyšších funkcionářů české armády. Že by se vám to líbilo?

Vraťme se ale ke slosování věcných cen pro odesílatele čtenářské ankety. Na starost ho měly dvě naše kolegyně, které asi při výjezdech našich redaktorů k vojskům nikdy nepotkáte, ale A report by bez jejich přičinění sotva vyšel – jazyková redaktorka Vlasta Kohoutová a grafická Andrea Bělohávková. Společně vylosovaly dvacet šťastlivců, kteří v příštích dnech dostanou poštou krásnou publikaci redaktorů A reportu Jiřího Hokůva, Jaroslava Pajera a Jana Zemana „Pohlednice z cest po našich posádkách“.

A kdo se z ní bude těšit? Zde jsou jména: Lenka Junová, Radek Sporysz, Ing. Václav Podzimek, Ing. Mikuláš Horecký, David Deus, Ing. Jiří Víšek, Michael Lohnický, Bohumír Jirčík, Pavel Mach, Pavel Filla, Zdeněk Kukla, Jiří Rezníček, Ing. František Kovář, Milan Sádlo, Ing. Milan Vágner, Jaromír Breuer, Bernard Kolenyak, František Osvald, Jiří Dunaj a Miloslav Blažek.

Pohlednice z cest po našich posádkách

Text: Vladimír MAREK
Foto: Jiří HOKŮV

Agentura vojenských informací a služeb v uplynulých týdnech vydala publikaci autorů Jaroslava Pajera, Jana Zemana a Jiřího Hokůva „Pohlednice z cest po našich posádkách“. Fotograf Jiří Hokův navštívil se svým objektivem všech 23 posádek a 4 významná dislokační místa současné Armády České republiky. Celkem ve vázané publikaci o 223 stranách přináší 480 barevných fotografií.

Lidé žijící v jednotlivých posádkách nám po zhlédnutí této publikace určitě potvrdí, že na první pohled pro někoho všední místa pojata objektivem fotoaparátu se stávají najednou nejen zajímavá, ale mohou přinášet i nemalý umělecký zážitek. Fotografickou část publikace doplňuje vyprávění o historii jednotlivých měst a obcí.

Ojedinělost této publikace spočívá ale především v tom, že je v ní komplexně pojata vojenská historie všech našich posádek. K těm nejstarším patří Praha, Brno, Olomouc, ale také Hradec Králové a Pardubice. Například Hradec Králové se v 18. století proměnil ve významnou pevnost, která měla zabránit případné pruské expanzi. V roce 1764 sem bylo umístěno fortifikační velitelství, které mělo dohlédnout na dokončení stavebních prací. To se pak proměnilo v pevnostní velitelství. V Pardubicích se vojsko začalo usazovat již od počátku 17. století. I zde se postavilo mohutné opevnění. A to za třicetileté války. Také Olomouc má pevnostní historii. V pevnostní město se proměnila v osmnáctém století. V roce 1758 obránci Olomouce právě díky fortifikacím odolali pruskému obléhání. V Brně se již v roce 1712 usídlilo Generální vojenské velitelství pro Moravu. Generální vojenské velitelství pro Čechy vzniklo v Praze v roce 1706. Především ale v hlavním městě sídlil jeden z našich nejstarších pluků, proslulí „osmadvacátníci“.

I ostatní posádky ale mají své zajímavosti. Víte, že například v Jindřichově Hradci byl od roku 1919 sklad výbušných látek, který zásoboval velkou část naší prvorepublikové armády? Klatovy jsou naopak známy svou dragounskou historií. Již od roku 1762 zde sídlil dragounský pluk č. 6. Jedna z našich největších posádek Vyškov v sobě až do nedávna pro změnu skrývala zkratkový anagram VY-vysoká ŠKO-škola V-vojenská.

Publikace vhodnou formou prezentuje jednotlivé naše posádky a tím se sám o sobě nabízí i účel, ke kterému byla vytvořena. Mohla by posloužit jako vhodný dar plný zajímavých informací nejrůznějším návštěvám útvarů AČR. Je tedy jen škoda, že i fotografická část knihy není alespoň částečně zaměřena na vojenskou historii jednotlivých posádek.

Česká a anglická verze této publikace byla distribuována do všech součástí resortu.

BEZPLATNÁ INZERCE PRO VŠECHNY PŘÍSLUŠNÍKY AČR!

- » Pokud chcete uveřejnit svůj inzerát v této rubrice, odešlete jej písemně na adresu: redakce A reportu, Rooseveltova 23, 161 05 Praha-Dejvice, elektronickou poštou na adresu: areport@centrum.cz nebo faxujte na telefonní číslo alcatel 215 933.
- » V inzerátu vždy uveďte spojení na sebe, neboť redakce inzeráty nezprostředkovává.
- » Inzerování je bezplatné pro všechny příslušníky AČR. Nezveřejňujeme inzeráty, které nesouvisí se službou či osobními zájmy a potřebami příslušníků AČR (podnikání, výdělečná činnost apod.).
- » Inzeráty zveřejňujeme maximálně třikrát!

» **Prodám byt 3 + 1/L** v osobním vlastnictví v Dobříši, 75 m², 4. patro s výtahem (z pěti) + 2 sklepy, přípojka ČTC a levného NETu. Dům s bytem se nachází v klidné lokalitě na okraji rekreační chatové oblasti. V obci plná obč. vybavenost, u domu školka, les a rybník, obchod, zastávka busu do Prahy (30 min.). Cena 1,2 mil. Kč. Kontakt: petersv1@tiscali.cz, tel. 602 425 792

» **Vyměním byt 3 + k. k./L, Praha 4-Chodov, 5. patro, přímo u stanice metra**

Chodov, u Krčského lesa a u obchodního centra Chodov (možnost odkoupení do osobního vlastnictví v r. 2006) za dva menší, garsonku kdekoli a byt 2 + 1 nejlépe lokalita Chodov, Opatov, Háje. Tel. 723 462 906

» **Praha za Prahu.** Vyměním pěkný služební byt 4 + 1 (86 m²) 1. kat., 2x ložnice, v cihlovém domě, 1. patro, poblíž stanice metra Hradčanská za 2 + k. k. nebo dvougarsonku. Upřednostňuji zájemce z Prahy 9.

Kontakt: 286 880 615, 728 221 859, 728 179 326

» **Vyměním cihlový byt 1 + 1** v Mohelnici (u Olomouce) za podobný v Plzni a okolí nebo v Praze. Tel. 776 570 736

» **Vyměním byt 4 + 1 v osobním vlastnictví** v Žatci 80 m² (škola, školka, nákupní centrum, nemocnice v blízkém okolí) za byt jakékoli velikosti v Pardubicích. Kontakt: 606 914 581, alc. 244 487

» **Vyměním vojenský byt 3 + 1/L** v Praze 3-Žižkově, 4. p., výtah, telefon, dobré spojení do centra, u domu podzemní garáže, za větší garsonku, dvougarsonku či byt 1 + 1 s výtahem (i nevojenský), telefon, v Praze 10-Zahradním Městě nebo v blízkém okolí. Kontakt: tel. 284 860 701 po 19. hod.

» **Vyměním obecní byt 2 + 1** v Hodoníně za stejný v Olomouci. Možnost odkoupení do osobního vlastnictví v r. 2006. Tel. 737 317 973

» **Velitel VÚ 2316 Praha nabízí volná systemizovaná místa pro VZP** se zájmem o službu u jednotek Čestné stráže AČR:

- velitel roty (PH 64, ČVO 107, PT 10, BP „D“, znalost cizího jazyka vítána)

- střelec (PH 41, ČVO 107, PT 6, BP „V“, znalost cizího jazyka vítána)

Další požadavky: výška 180 – 186 cm, štíhlá, vzhledná postava.

Kontaktní osoba: Ing. Konečný, tel. 204 719

» **Hradní stráž nabízí SM:**

- psycholog – Ho 71, PT 11, Kval 1347, BP „D“ (jednooborové studium)
- systémový inženýr – zástupce náčelníka – Ho 62, PT 9, Kval 1047, BP „D“

— střelec, starší střelec – strážní služba v rotmistrovském sboru pro urostlé muže (výška 178 – 188 cm) z řad AČR i z civilu, PT 6, Kval 0525, BP „D“

Zájemci se mohou hlásit na tel. čísle: alc. 209 331 (321).

» **Hledám za sebe náhradu do Žatce**, pracovní štábu, ČVO 465 – skupina informačních systémů, hodnost praporčík, PT 9 + příplatky. Tel. 606 112 465

» **Hledám za sebe náhradu k VÚ 1923 Pardubice** na funkci kuchař, ČVO 767. Kontakt: 607 945 150

» **Hledám za sebe náhradu k VÚ 1824 Žatec** na místo pancéřovník – ČVO 101. Tel. 723 198 306

» **Hledám za sebe náhradu k VÚ 6950/CRC Stará Boleslav** na funkci náčelníka skupiny bezpečnosti informačních systémů, ČVO 931, PT 10, BP-PT (nebo podaná žádost), hodnostní rozpětí por./kpt., VŠ vzdělání. Kontakt: mobil 607 707 101

» **Makléřská pojišťovací společnost hledá asertivní zájemce na post obchodní zástupce** z řad bývalých vojáků z povolání a o. z. Předpoklad působení je v Brně. Kontaktní osoba: JUDr. Jiří Trojan, tel. 545 242 349-51, jiri.trojan@emakleri.cz

» **Hledám za sebe náhradu k VÚ 1923 Pardubice** (ČVO libovolné) s nástupem k 1. 3. 2006. Rtn. Jaroslav Kalay, tel. 776 366 349, PS spěchá

» **Hledám za sebe náhradu k VÚ 5834 Strakonice**, zdravotnický instruktor,

ČVO 860, hodnost praporčík, PT 8 + příplatky. Požadavky – min. prověrka, zákl. prapor. kurz, střední zdravotnické vzdělání nebo jiné vyšší odborné zdravot. vzdělání. Kontakt: alc. 323 360, mob. 732 623 913

» **Prodám neprůstřelnou vestu britské armády** z operace v Iráku. Dobrý stav – cena 1450 Kč. Kontakt: Petr Hart, 739 150 233

» **Hledám za sebe náhradu k VÚ 2395 Pardubice** – starší řidič, ČVO 173, VŘP sk. C, E, možno jen C (k datu 1. 4. 2006). Kontakt: 608 817 124, e-mail: Vmare@seznam.cz

» **Hledám za sebe náhradu k VÚ 5153 Přáslavice** – řidič-svářeč, družstvo oprav výzbroje. Požadavky: řidičský průkaz sk. C civ. i voj., svářečský průkaz na plyn i el. oblouk, PT 7. Kontakt: 731 459 365

» **Prodám pistoli ČZ 75B** (ve výtečném stavu, 3 různá pouzdra a přes 250 ks nábojů). Mjr. Mgr. Ing. Radek Novotný, alc. 973 445 252, mob. 777 083 126

» **Hledám pronájem pokoje, bytu nebo místa na ubytovně** v Táboře od 1. 3. 2006, jen vážné nabídky. Dále nabízím od 1. 3. 2006 denní dojíždění na trase

Třebíč, Jihlava, Pelhřimov, Tábor a zpět za podíl na nákladech. Kontakt: 732 707 872

» **Hledám za sebe náhradu k VÚ 4423 Přáslavice** na místo důstojník pracoviště přípravy a plánování (ČVO 570) operačního oddělení štábu. Kontakt: 604 591 221, alc. 407 720

» **Hledám za sebe náhradu, VÚ 3072 České Budějovice** – velitel čtyř logistiky, ČVO 126, hodnost poručík (ppor.), PT 9. Kontakt: 322 296, 775 164 088

» **Hledám za sebe náhradu k VÚ 9764 Strakonice** – starší řidič skup. C, (E), nejlépe řidič T815, ČVO 175 z VÚ Jince. Kontakt na tel. 775 030 777

» **Hledám za sebe náhradu k VÚ 4312 Strakonice** na funkci starší důstojník skupiny ... odboru logistiky štábu, ČVO 350, Bc., npor., PT 10. Nástup od 1. 5. 2006. Kontakt 323 148, 323 140

» **Oznámení:** Dne 9. 9. 2006 se uskuteční oslavy 50. výročí založení útvarů v posádce Náměšť nad Oslavou. Vzhledem k tomu, že od založení útvarů 20. sbolp, 19. lpr a 51. prtrz proběhlo několik reorganizací a my nemáme k dispozici všechny kontakty, žádáme bývalé příslušníky posádky Náměšť nad Oslavou, kteří by měli zájem zúčastnit se oslav, aby

zaslali svoji adresu: Ludmila Formánková, VÚ 5525, 675 71 Náměšť nad Oslavou, Ludmila.Formankova@army.cz

» **Hledám uplatnění v resortu AČR.** 33letý kpt. ing. s desetiletou praxí na organizačních a logistických odděleních, AJ STANAG 1111, uživatelské znalosti na PC (Word, Excel, Power Point), bezpečnostní prověrka „D“, VŘP B, C, T, zdravotní klasifikace A, hledá zaměstnání v resortu AČR nejlépe na Moravě od 1. 7. 2006, není podmínkou. Alc. 445 253 nebo tel. 608 455 414

» **Prodám** současné nové nebo téměř nové stejnojmenné součástky pro důstojníka AČR, výška 175 cm, pas 85 cm, různé černé polobotky a kotníkové boty č. 8, nový zelený svetr, čepice, baret, lodička č. 57, opasek a různé doplňky, dále vojenské nové a použité vysoké hnědé kanady na zip s kožšinou uvnitř č. 8,5 a 8 a použité vojenské černé a hnědé důstojnické kanady na šněrování. Kontakt: 604 440 612

» **Hledám za sebe náhradu k VZ 1337 Hodslavice** na místo řidič-strojník hasičské hotovosti, hodnost rtm., PT 7. Kontakt: 723 101 876